TREŚĆ:

ZNACZENIE GIEŁDY ZBOŻOWO-TOWAROWEJ W BYDGOSZCZY
Edmund Baier, Prezes Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy, Radca Izby P. - H. w Gdyni — **5-lecie Giełdy Bydgoskiej** . . 5
Mgr Mieczysław Wójcik, Dyrektor Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy — **Giełda Bydgoska — Giełdą Pomorską** 6

WIADOMOŚCI Z GDYNI
Posiedzenie Prezydium Izby 7
Doroczne Walne Zgromadzenie Rady Interesantów Portu w Gdyni 7
Działalność polskiej floty handlowej w styczniu 8
Działalność polskiej floty handlowej w lutym 9
Nowa jednostka polskiej floty handlowej . . . 10
Praca urządzeń przeładunkowych portu gdyńskiego w lutym br. 10
Nowe przedstawicielstwo za granicą kolei polskich i portów polskiego obszaru celnego . 10
Zaprzysiężenie nowych rzeczoznawców Izbowych 10
Ruch budowlany w Gdyni w roku 1937 w porównaniu z tymże ruchem w całej Polsce 10

WIADOMOŚCI MORSKIE
Charakterystyka portu w Kłajpedzie 11
Tranzyt przez Triest 11
Port w Singapore w roku 1937 12
Port leningradzki pozostaje nadal niedostępny 12
Węgierska żegluga morska 12
Niemiecka żegluga śródlądowa 12
Belgijska flota na Renie 12
Nowe statki rumuńskie na linii Lewantu . . . 12
Linie włoskie do Południowej Afryki 12
Rząd włoski popiera budowę trampów 12
Obniżka frachtów na pszenicę i drzewo . . . 12
Obrót towarowy portów włoskich 13

WIADOMOŚCI CELNE, EKSPORTOWE I IMPORTOWE
Przyjmowanie podań od importerów 13
Wymiana towarowa Finlandii z Polską 13
Rynek drobiu i jaj w Palestynie 14
Rozwój dostaw dykt i fornierów z Polski do Meksyku 15
Zmiany przepisów celnych i dewizowych, zanotowane przez P. I. E. w okresie od 17 do 27 lutego br. 15
Uwaga! 16

MOŻLIWOŚCI HANDLOWE I EKSPORTOWE
Firmy szwajcarskie, poszukujące kontaktu z rynkiem polskim 16
Firmy zagraniczne, poszukujące kontaktu z eksporterami polskimi 16

SPRAWY PODATKOWE
Składanie zeznań o dochodzie na rok podatkowy 1938 17
Ulgi podatkowe dla zakładów gastronomicznych 17

WYDAWNICTWA
Uprawa Morza, nowy kwartalnik gospodarczy w Gdyni 17
Wydawnictwa informacyjne w Gospodarczym Archiwum Morskim w Gdyni 18

PRZETARGI
Przetarg na wykonanie robót w związku z akcją parcelacyjno-osiedleńczą na Pomorzu 20
Przetarg, rozpisany przez Dyrekcję P. K. P. Toruń na różne materiały 20

PRZEMYSŁ I HANDEL RYBNY NA WYBRZEŻU
E. Raulin. — Skąd się biorą witaminy w tranie 21
Kronika:
Rozpoczęcie połowów flądrer i dorszy 22
Uruchomienie zamrażalni ryb 22
Katastrofalna sytuacja na rynku sprzedaży ryb 22
Rybołówstwo morskie w Niemczech w 1937 r. 22
Rybołówstwo norweskie 22
Rybołówstwo islandzkie w cyfrach 22
Nowa mapa dalekomorskich połowów ryb . . 22
Czyszczenie skrzyń rybnych 22
Dwie fabryki mączki rybnej w Estonii 22

GDYŃSKI RYNEK OWOCOWO-KOLONIALNY
Sytuacja na rynku towarów kolonialnych (31 III 38) 24
Kronika,
Transakcje na gdyńskim rynku owocowo-kolonialnym 24
Transporty owoców i towarów kolonialnych 25
Zapasy owoców południowych na składach w porcie gdyńskim 26
Dodatkowe pozwolenia przywozu na włoskie pomarańcze i mandarynki 26
Pozwolenia na przywóz ziarna kakaowego . . 26
Wewnętrzny rynek hurtowy w Gdyni 26
Kronika zagraniczna:
Spadek wywozu kawy brazylijskiej 27
Spadek wywozu amerykańskich owoców . . . 27
Eksport owoców cytrusowych z Cypru 27
Londyn — Aukcje 27

Nakładem Izby Przem.-Handlowej w Gdyni. — Redaktor odpow. **Leon Godlewski.**

BIULETYN
IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W GDYNI
HANDEL I TRANSPORT MORSKI

BULLETIN of the Chamber of Industry and Commerce at Gdynia	BULLETIN de la Chambre d'Industrie et de Commerce de Gdynia	MITTEILUNGEN der Industrie und Handelskammer in Gdynia

ROK VII | GDYNIA, 30 marca 1938 r. | NR 6

Redakcja i Administracja: Izba Przem.-Handl. w Gdyni. — Ref. Prasowy, ul. 10 Lutego 24, tel. centrala 39-31
Prenumerata: w kraju kwartalnie 4,50 zł, zagranicą 7,50 zł.
Konto P. K. O. Nr. 204.415 — Cennik ogłoszeń wysyła się na żądanie.

Znaczenie Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy dla Pomorza w dawnych i obecnych granicach

W związku z nadaniem z dniem 1 kwietnia br. Województwu Pomorskiemu nowych granic administracyjnych, przeistaczających to województwo w Wielkie Pomorze o poważnych zadaniach gospodarczych, specjalnego znaczenia nabierają instytucje, obsługujące funkcje gospodarcze tego organizmu administracyjnego, pokrywającego się obecnie swym obszarem z obszarem okręgu Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

Jedną z instytucyj, zajmujących pod tym względem miejsce czołowe jest Giełda Towarowo-Zbożowa w Bydgoszczy, której rola wzrasta stale, a która w nowych warunkach znajduje rozszerzone pole dla swej działalności. Dla uwypuklenia tej roli w związku z 5-leciem istnienia Giełdy publikujemy poniżej oświadczenie jej Prezesa, Radcy Izby p. Edmunda Baiera i dyrektora mgr. Mieczysława Wójcika.

5-lecie Giełdy Bydgoskiej

Przegląd działalności Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy, z perspektywy pięciu lat, daje dostateczny materiał dla oceny realnych wyników prac tej instytucji.

Dane statystyczne stwierdzają, że liczba członków w tym okresie wzrosła o 215% do cyfry około 200, uczestników giełdowych osiągnęła wysoki stan, bo ponad 4 tysiące, który zresztą ulega stałym zmianom i wzrostowi. Najsilniejszą grupę zawodową tworzy prywatny handel zbożowy oraz spółdzielczy, a następnie przemysł młynarski, spożywczy i przetwórczy. Zarejestrowana nikła stosunkowo ilość członków rolników, zrekompensowana jest w znacznie większej cyfrze w grupie uczestników. Konstrukcja składek członkowskich zbudowana została tak, że nakłada największe opłaty na handel prywatny i przemysł, niższe na spółdzielnie, a najniższe na rolnictwo. Tą drogą zmierzała i zmierza giełda bydgoska do stworzenia najodpowiedniejszych warunków, któreby umożliwiły tym ostatnim dwom grupom bezpośredni udział w pracach giełdy.

Prace giełdy bydgoskiej nie ograniczyły się w tym okresie tylko do rozwiązywania bieżących, a zarazem aktualnych problemów w zakresie wymiany ziemiopłodów i ich przetworów, stałego podnoszenia tej wymiany w kierunku zawodowym i moralnym, do usuwania bolączek, ale także, co z całym naciskiem podnieść należy, wyszły poza ramy zagadnień wewnętrznych — regionalnych, na teren ogólno-krajowy w kierunku rozwiązania właściwego problemu giełd zbożowo-towarowych i wszystkich zagadnień z tym związanych.

W omawianym właśnie pięcioleciu rozpoczęto i w znacznym stopniu przeprowadzono prace kodyfikacyjne, zapoczątkowane nowelizacją ustawy o giełdach, zatwierdzeniem nowych statutów i innych istotnych regulaminów i przepisów, z którymi handel ziemiopłodami stale bezpośrednio lub pośrednio w praktyce codziennej się styka. W żmudnych i źródłowych tych pracach, które ze

względu na różnorodność obowiązujących jeszcze przepisów na poszczególnych giełdach, rozłożone być muszą jeszcze na pewien dłuższy czasokres, aktywny i wydatny udział brała najmłodsza spośród 10 krajowych giełd, giełda bydgoska.

Zdrowe podstawy organizacyjne giełdy bydgoskiej, oparte w szczególności na zatwierdzonym statucie i obowiązujących przepisach, stworzyły właściwą płaszczyznę współpracy trzech bezpośrednich i najbardziej zainteresowanych grup zawodowych to jest rolnictwa, handlu i przemysłu, stwarzając jednocześnie stałe i realne warunki wspólnego rozwiązywania żywotnych i aktualnych zagadnień.

Z zagadnień bezpośrednio, bo codziennie interesujących rolnictwo, handel i przemysł uwypuklić należy działalność giełdy w zakresie notowań cen, przeprowadzania ekspertyz i rozstrzygania zachodzących sporów. Zagwarantowany udział w Komisji Notowań wszystkim zainteresowanym grupom był podstawą ustalania cen, odpowiadających każdorazowej sytuacji na rynku zbożowym. Umiar i unikanie nerwowości wpływały dodatnio w tym okresie na przebieg i kształtowanie się minionych kampanij zbożowych w naszym okręgu. Sprawnie i obiektywnie zaś funkcjonujące Komisje Rzeczoznawców i giełdowe Sądy Rozjemcze zapewniały natychmiastowe rozstrzyganie, nieuniknionych nieraz, sporów.

W granice wielkiego Pomorza wchodzi formalnie Giełda Bydgoska z dniem 1 kwietnia 1938 r. z poważnym dorobkiem i doświadczeniem, które osiągnęła w dotychczasowej pracy.

Rezultaty zaś tej 5-letniej pracy, wykazujące skoordynowany, planowy i rzetelny wysiłek tej instytucji, stanowią dostateczną rękojmię dalszego rozwiązywania zadań, leżących w zakresie jej działalności, a na płaszczyźnie żywotnych i aktualnych zagadnień gospodarczych Wielkiego Pomorza.

Edmund Baier
Prezes Giełdy Zbożowo-Towarowej
w Bydgoszczy

Radca Izby Przemysłowo-Handlowej
w Gdyni

Giełda Bydgoska — Giełdą Pomorską

Postanowieniem Min. Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Min. Skarbu oraz Min. Rolnictwa i Reform Rolnych *z dnia 23 grudnia 1932 r.* zatwierdzony został Statut Giełdy Zbożowo-Towarowej w Bydgoszczy. W akcie tym znalazły potwierdzenie, przez czynniki rządowe, argumenty Komitetu Organizacyjnego Giełdy o istnieniu odrębności gospodarczej t. zw. okręgu pomorsko-nadnoteckiego i o potrzebie powołania do życia giełdy. Mimo przynależności administracyjnej okręgu pomorskiego do województwa pomorskiego, a okręgu nadnoteckiego do województwa poznańskiego, nastąpiło już w tym okresie zespolenie tych okręgów w jedną całość, właśnie na płaszczyźnie gospodarczej. Na początku roku 1934 nastąpiło również połączenie tych dwóch okręgów w jednym samorządzie gospodarczym, tj. Izbie Przemysłowo-Handlowej w Gdyni.

Czołowe zagadnienie handlu ziemiopłodami i ich przetworami w strukturze gospodarczej Pomorza w jego dawnych i obecnych granicach i odrębność różnorodnych zagadnień z tym związanych — zapewniły giełdzie bydgoskiej trwałe podstawy istnienia i rozwoju. W oparciu o nie przy planowej, skoordynowanej i wytężonej pracy, giełda bydgoska zajęła od chwili powstania jedno z czołowych miejsc wśród 10 krajowych giełd zbożowo-towarowych. To stanowisko zapewniły giełdzie bydgoskiej, już nietylko wysokie obroty, ale przede wszystkim inicjatywę i czynną współpracę przy rozwiązywaniu szeregu najaktualniejszych problemów giełdowych, mających stworzyć nowoczesną i do bieżących potrzeb dostosowaną strukturę organizacyjną, łącznie z rozległymi i skomplikowanymi przepisami, normującymi tak ważny i istotny odcinek naszego życia gospodarczego.

Rozwój i działalność giełdy bydgoskiej oparte były przede wszystkim na członkach i uczestnikach z okręgu obecnego Pomorza, podobnie jak obroty towarowe. Przyrost członków giełdy, na których oparta jest struktura organizacyjna giełdy, a tym samym i prace, przedstawia poniższe zestawienie, ujmujące członków według grup zawodowych. Dla porównania podana jest również ilość uczestników giełdy, dopuszczonych do obrotów giełdowych:

	członkowie giełdy		uczestnicy
	31 VII 33 r.	31 XII 37 r.	31 XII 37 r.
handel prywatny	41	83	1.419
spółdzielnie	26	55	107
młyny	10	36	290
i. zakłady przem.	2	2	1.095
rolnicy i ich organ.	6	12	756
inni	4	4	356
ogółem:	89	192	4.023

Stan liczebny członków i uczestników ilustruje dostatecznie zasięg działalności giełdy i dynamikę rozwojową.

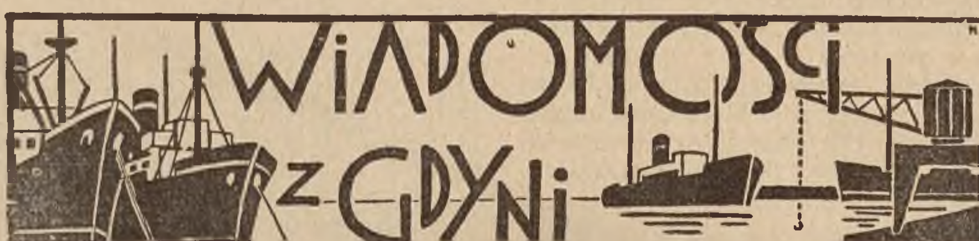
Rozmiary natomiast dokonywanych na giełdzie bydgoskiej transakcyj, wszystkimi ziemiopłodami i ich przetworami, w ubiegłym pięcioleciu przedstawia poniższe zestawienie:

lata	ilość zebrań giełdowych	Ilość zawartych trans. w tysiąc.	Ilość ton w tysiąc.	wartość w milion. zł
1933 (od 31 XII)	118	11,2	224,2	37,1
1934	289	25,6	513,9	90,3
1935	290	31,7	656,2	97,9
1936	290	39,1	677,1	117,3
1937	287	41,5	526,7	120,—

W ogólno krajowych obrotach giełd, giełda bydgoska zajmowała stale jedno z 3 pierwszych miejsc, łącznie z giełdą poznańską, warszawską, a w ostatnim roku lwowską. Obroty te, uzależnione w pierwszym rzędzie od warunków naturalnych t. j. zbiorów, a ponad to od rozmiaru wywozu, wzrastające stale w 4 pierwszych latach działalności giełdy spadły znacznie w roku 1937, na skutek katastrofalnych zbiorów na Pomorzu i silnego spadku wywozu. Mimo tak niepomyślnych warunków, również i w tym roku giełda bydgoska schodząc z 2 miejsca, utrzymała się na 3 miejscu po giełdzie poznańskiej i lwowskiej. Spośród obrotów poszczególnymi artykułami największą pozycję zajmowało żyto, a następnie jęczmień (również w stosunku do obrotów innych giełd) potem kolejno pszenica, mąki, otręby, owies, ziemniaki i i. W ostatnim roku obroty giełdy bydgoskiej wyniosły ca 14% ogólnych obrotów wszystkich giełd, wynoszących 3,8 milionów ton, wartości ponad 1 miliard złotych. W omawianym okresie 5-letnim Komisje Rzeczoznawców przeprowadziły 300 arbitraży, a Giełdowe Sądy Rozjemcze załatwiły 259 wniesionych pozwów przez członków bądź uczestników giełdy. Ogólnych Zgromadzeń odbyło się — 6, posiedzeń Rady Giełdowej — 27, a posiedzeń Prezydium Giełdy 35. Komisje Notowań, odbywające się po zebraniach giełdowych, odbyły w ciągu tego okresu 1.274 posiedzeń, ustalając ceny około 80 artykułów, podawanych w urzędowych cedułach giełdowych do prasy codziennej, radia itp.

W świetle całokształtu działalności giełdy bydgoskiej w wymienionym pięcioleciu, *samorzutna inicjatywa prywatna, która powołała do życia tę instytucję — dla załatwiania bieżących i rozwiązywania rozległych a skomplikowanych problemów z dziedziny obrotu ziemiopłodami w okręgu obecnego Wielkiego Pomorza — znajduje właśnie obecnie realne uwypuklenie i obiektywną ocenę.*

Mgr Mieczysław Wójcik
Dyrektor Giełdy Zbożowo-Towarowej
w Bydgoszczy

POSIEDZENIE PREZYDIUM IZBY.

W dniu 15 marca odbyło się pod przewodnictwem Prezesa naszej Izby p. Stanisława Tora posiedzenie Prezydium Izby, podczas którego Prezydium rozpatrzyło szereg spraw, będących przedmiotem prac Izby m. in. sprawę powstawania rodzimego przemysłu okrętowego i dostaw materiałów dla budowy okrętów przez przemysł krajowy. Następnie Prezydium zaznajomiło się ze stadium prac obrad ciał ustawodawczych nad t. zw. małą reformą podatkową oraz z wytycznymi prac specjalnej komisji, powołanej przez Ministra Przemysłu i Handlu, do zbadania sprawy t. zw. interwencjonizmu państwowego i prywatnego wreszcie Prezydium załatwiło szereg spraw bieżących Izby.

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE RADY INTERESANTÓW PORTU W GDYNI.

Dnia 18 marca br. odbyło się roczne walne zgromadzenie Rady Interesantów Portu Gdyńskiego pod przewodnictwem p. prezesa Juliana Rummla, honorowego członka Rady.

Roczne sprawozdanie z działalności Rady złożył Prezes Zarządu inż. Napoleon Korzón. Sprawozdanie gospodarcze złożył dyrektor Rady dr Bolesław Kasprowicz.

P. prezes Korzón w sprawozdaniu swoim przedstawił działalność Rady Interesantów Portu w 1937 r., podkreślając, że dwa zagadnienia wybiły się na czoło zainteresowań organizacyjnych w roku sprawozdawczym, mianowicie sprawy robotnicze i sprawy podatkowe. Poza tym zanalizował p. prezes Korzón sytuację portu w Gdyni na tle obecnego jego stanu inwestycyjnego i wynikające stąd postulaty pod adresem władz resortowych, oraz sfer gospodarczych. P. prezes Korzón uwypuklił również działalność inicjatywy prywatnej na terenie portu oraz poruszył wszystkie inne zagadnienia, związane z działalnością Rady. W związku z tym sprawozdaniem walne zgromadzenie przyjęło rezolucję w sprawie konieczności dalszych inwestycyj portowych.

Następnie wybrało walne zgromadzenie zarząd Rady. Wybrani zostali po raz ósmy: na prezesa — inż. Napoleon Korzón, prezes Związku Przedstawicieli Koncernów Węglowych w Gdyni, na wiceprezesów pp.: Feliks Kollat — prezes Związku Armatorów Polskich w Gdyni i Lucjan Byczkowski — prezes Zrzeszenia Przedsiębiorstw Transportowych w Gdyni. Do Zarządu poza tym weszli pp. dyr A. Cienciała, dyr dr Darski, dyr T. Dembiński, dyr W. Gieysztor, dyr W. Jasiński, dyr S. Jakubowicz, dyr W. Fedorowicz, dyr J.

Hildt, dyr M. Królikowski, dyr. M. Laurecki, dyr F. Marszał, dyr L. Rotstat, prezes L. Tor, dyr Wawrzyńczak i dyr Zieliński.

Dyrektorem Rady jest od początku jej istnienia p. dr Bolesław Kasprowicz.

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEJ FLOTY HANDLOWEJ W STYCZNIU.

Statki polskiej floty handlowej przewiozły w styczniu bieżącego roku ogółem 110.594 ton towarów wobec 110.969 ton przewiezionych w styczniu 1937 roku oraz 90. 727 t. w styczniu roku 1936. Sprawozdawczy miesiąc więc był wyjątkowo stacjonarnym w stosunku do odpowiedniego miesiąca poprzedniego roku. Z jednej strony już w lutym, którego dane podajemy niżej, zaznaczył się dalszy wzrost przewozów, z drugiej — trzeba zaznaczyć, że coraz więcej się przewozi przez polskie towarzystwa żeglugowe towarów w tonażu zafrachtowanym, obcym. Tak, w styczniu przewieziono do — i z Ameryki Południowej 10.298 t. towarów na obcych statkach, co nie zostało wliczone do statystyki polskiej floty handlowej. Cała linia meksykańska przewoziła towary na statkach zafrachtowanych, wobec czego wcale nie figuruje w poniższej statystyce, itd.

Z ogólnej ilości przewozów przypadło na eksport 86.633 t. (I 1937: 90.221 t.), na import 17.370 t. (I 1937: 18.493 ton, na tranzyt morski 1.372 t. oraz na przewozy między portami zagranicy 5.219 t. (I 1937: na obie te rubryki razem: 2.255 t.)

Statki Żeglugi Polskiej S. A. przewiozły w styczniu 62.032 t. towarów (I 1937: 62.483 t.), w tym w wywozie 43.362 t. (I 1937: 46.251 t.) w przywozie 12.079 t. (I 1937: 13.977 t.), w tranzycie morskim 1.372 t. i między portami zagranicy 5.219 t. (I 1937 obie rubryki razem: 2.255 t.)

Linie Żeglugi Polskiej S. A. przewiozły 31.579 t. towarów wobec 31.931 t. przewiezionych w styczniu ub. roku, w tym było 16.458 t. eksportu (I 1937: 21.133 t.), importu 12.079 t. (I 1937: 8.543 t.), tranzytu morskiego 1.372 t. (I 1937: 1.253 t.), przewozów między portami obcymi 1.670 t. (I 1937: 1.002 t.) Względem więc odpowiedniego miesiąca poprzedniego roku na liniach Żeglugi Polskiej znacznie wzrosły przewozy importowe i zmalały przewozy eksportowe.

Trampy Żeglugi Polskiej S. A. przewiozły w styczniu 30.453 t. towarów wobec 30.552 t. przewiezionych w styczniu ubiegłego roku. I tu zaznaczyła się duża stacjonarność, jednak skład tych jednakowych liczb jest zupełnie różny. W styczniu bież. roku bowiem nie było na trampach Żegl. Polskiej wcale przewozów importowych, podczas gdy w roku ubiegłym przywiozły one 5.434 t. (wyłącznie rudy żelaznej), natomiast wywóz na trampach tych znacznie wzrósł: z 20.360 t. w I 1937 na 26.904 t., w tym było węgla 16.447 t., koksu 6.458 t., kopalniaków 3.999 t. Należy mieć na względzie, że w roku ubiegłym do trampów wliczona została „Wisła", która była właściwie dodatkowym statkiem liniowym na linii południowoamerykańskiej, zastąpiona obecnie przez statki obce. Stąd dane statystyczne dla trampów w styczniu br. nie są ściśle porównalne ze statystyką stycznia zeszłorocznego. Między portami zagranicy przewieziono w styczniu r. b. 3.549 t. i to węgla.

Statki Polsko-Brytyjskiego Tow. Okrętowego (Polbrytu) przewiozły 10.064 t. towarów wobec 9.863 t. przewiezionych w styczniu ub. roku, w tym 7.260 t. towarów eksportowych (I 1937: 7.100 t.), 2.804 t. importowych (I 1937: 2.763 t.) Na obie linie angielskie — do Londynu i Havre przypadło 9.809 t. (I 1937: 9.772 t.), w tym w eksporcie 7.084 t. towarów i 71 koni (I 1937: 7.098 t. tow. i 61 koni), w imporcie zaś 2.725 t. (I 1937: 2.674 t.) Z eksportu skierowało się do Londynu 3.882 t., w tym 3.198 t. z Gdyni i 684 t. z Gdańska, do Hull 3.202 t. w tym z Gdyni 1.979 t. i z Gdańska 1.223 t. Import z Londynu wyniósł 1.163 t., w tym poszło do Gdyni 980 t., do Gdańska 183 t., import z Hull dał 1.562 t., w tym do Gdyni 1.489 t., do Gdańska 73 ton.

Na Linii Gdynia Havre, służącej głównie przewozowi emigrantów, przewieziono ładunków 255 t. (I 1937: 91 t.), w tym 176 t. w eksporcie i 79 t. w imporcie. Właściwiej charakteryzuje tę linię ruch pasażerski: przewieziono w styczniu 827 pasażerów w tym 815 emigrantów z Gdyni do Havre, Parkeston i Londynu, 2 pasażerów w tymże kierunku, oraz 10 pasażerów w kierunku powrotnym.

Na statkach towarzystwa Gdynia — Ameryka Linie Żeglugowe daje się zanotować wzrost ilości przewiezionych pasażerów i nieco mniejszy wzrost ilości przewiezionych towarów: 1.223 pasażerów i 5.008 t. ładunku, wobec 1.076 pas. i 4.784 t. towarów przewiezionych w styczniu ub. roku. Z tego eksportowych ładunków było 2.521, pasażerów na wyjściu było 1.062, importowych ładunków było 2.487 t., pasażerów na wejściu 161.

Na linii Ameryki Północnej — do Halifaxu i N. Yorku i z powrotem via Kopenhaga, bez wyróżnienia portów i bez uwzględnienia ruchu pomiędzy Kopenhagą a Ameryką Północną przewieziono 402 pasażerów i 2.718 t. ładunku (1. 1937: 286 pas. i 2.390 t. ładunku), w tym na wyjściu 281 pas. i 1.198 t. towarów (I 1937: 167 pas. i 1.750 t. towarów), na wejściu 121 pas. i 1.520 t. towarów (I 1937: 119 pas. i 640 t. towarów).

Na linii Ameryki Południowej przewieziono 821 pasażerów i 2.290 t. ładunku (I 1937: 790 pas. i 2.394 t. towarów, w tym na wyjściu było 781 pas. i 1.323 t. ładunku (I 1937: 753 pas. i 1.281 t. ładunku), na wejściu zaś 40 pas. i 967 ton ładunku (I 1937: 37 pas. i 1.113 t. ładunku). Jak już nadmieniono, były jeszcze znaczne przewozy pod obcymi banderami, na zafrach-

towanych dla linii statkach obcych, i to w eksporcie 5.713 t. i w imporcie 4.585 t. towarów.

Statki Polsko - Skandynawskiego Tow. Okrętowego (Polskarob) przewiozły ogółem w styczniu 33.490 t. węgla, wyłącznie eksportowego, wobec 33.839 t. węgla, również wyłącznie eksportowego, wywiezionego w styczniu ub. roku. Wszystkie „eksporty" węgla wyszły przez Gdynię: wywieziono do Szwecji 13.463 t., do Norwegii 14.212 t., do Francji 3.050 t., do Belgii 2.765 t.

Odbyto podróży 12 i odwiedzono z ładunkiem eksportowym porty: Oslo (2 razy), Slite (2 razy), Haugesund (2 razy), Göteborg, Sarpsborg, Antwerpię, Helsinghorg, Gefle i Caen. Zmniejszenie, zresztą minimalne przewozów względem stycznia ub. roku, przy równej ilości podróży (12) tłumaczy się zwiększeniem średniej odległości przewozu, które powoduje zwiększenie ilości zabieranego bunkru i zmniejszenie ładunków eksportowego węgla.

DZIAŁALNOŚĆ POLSKIEJ FLOTY HANDLOWEJ W LUTYM.

Statki polskiej floty handlowej przewiozły w lutym 118.615,5 t. towarów, wobec 112.595,5 t. przewiezionych w lutym roku 1937 i 97.622,5 ton przewiezionych w lutym 1936, mamy więc po styczniowym zahamowaniu przyrostu ruchu znów zapoczątkowanie nowego przyrostu przewozów. Należy jednak zdawać sobie sprawę z tego, że ten przyrost w chwili obecnej nie może być duży, wobec stałego przenoszenia części ładunków naszych towarzystw żeglugowych na zafrachtowany w time charter tonaż obcy, do statystyki nie włączony. Dopiero stopniowe wprowadzanie nowych statków polskich — mamy na myśli „Oksywie", już wprowadzone w końcu marca, „Rozewie" i „Robur VIII", umożliwi dalsze poważniejsze zwiększenie przewozów pod ojczystą banderą.

Na eksport ogólny przypadło 84.326 t. (I 1937: 77.048,5 t.), na import 30.282 t. (I 1937: 28.584 t.), na tranzyt morski 800 t. (I 1937: 928 t.), na przewozy między portami zagranicy 3.207,5 t. (6.035 t.) W przeciwieństwie do stycznia więc zaczyna zaznaczać się przewaga wzrostu eksportu, chociaż wzrastają również przewozy importowe.

Żegluga Polska S. A. przewiozła na swych statkach 68.080 t., wobec 63.147 t. przewiezionych w styczniu ub. roku. Na eksport w tym towarzystwie przypadło 43.247 ton (I 1937: 32.725 t.), na import 23.632 t. (I 1937: 23.459 t.), na tranzyt morski 800 t., (I 1937: 928 t.) i na przewozy między portami zagranicy 401 ton (I 1937: 6.035 t.)

Linie regularne Żeglugi Polskiej S. A. przewiozły 28.730 t. (I 1937: 39.151 t.), w tym eksportowych ładunków 14.266 t. (I 1937: 22.813 t.), importowych ładunków 13.263 t. (I 1937: 13.819 t.), tranzytu morskiego 800 t. (928 t.), między portami zagranicy 401 ton (1.591 t.) Na liniach Żeglugi Polskiej zmniejszenie przewozów w lutym br. tłumaczy się, jak widać, wyłącznie spadkiem ładunków eksportowych. Ze znaczną nadwyżką wyrównane to zostało przez rekordowy skok wzwyż ładunków eksportowych *na trampach* Żeglugi Polskiej.

Przewiozły one bowiem 39.350 t. ładunków wobec 23.996 t. z lutego ub. roku, a w tym eksportowych 28.981 t. wobec 9.996 t. z lutego roku ubiegłego.

Na ten wielki wzrost względny i bezwzględny złożyły się przewozy eksportowego węgla — 25.180 t., koksu 1.751 t. i jęczmienia 2.050 t. Na import — 10.369 t. (I 1937: 9.640 t.) złożyły się: tomasyna 9.650 t., tytoń 453 t., cytryny 263 t., migdały 3 t., Za to międzyportowych zagranicznych przewozów nie było (I 1937: 4.444 t.)

Polsko - Brytyjskie Tow. Okrętowe (Polbryt) zwiększyło w lutym względem lutego ub. roku swe przewozy procentowo ze wszystkich towarzystw najwięcej: z 7.664 t. w lutym ub. roku na 8.916 t. w sprawozdawczym miesiącu, co daje względny wzrost o 16 procent. Na zwyżkę tę złożył się prawie wyłącznie eksport: 4.542 t. na 5.725 t., podczas gdy import na statkach Polbrytu zwyżkował nieznacznie: z 3.122 ton na 3.191 t.

Obie angielskie linie — do Londynu i Hull przewiozły 8.814 t. towarów (I 1937: 7.578 t.), w tym w wywozie 5.693 t. (I 1937: 4.500 t.), w przywozie 2.121 t. (3.078 t.)

Z eksportu tych linij skierowało się do Londynu 2.604 t., w tym 2.226 t. przez Gdynię i 378 t. przez Gdańsk, do Hull 3.089 t., w tym przez Gdynię 1.567 t., przez Gdańsk 1.522 t. Z importu z Londynu przybyło 1.131 t. w tym do Gdyni 839 t., do Gdańska 292 t., z Hull 1.990 t., w tym do Gdyni 1.890 t., do Gdańska 100 ton.

Linia emigracyjna Gdynia — Havre z zawijaniem do Londynu i w miarę potrzeby do Parkestonu przewiozła 102 t. towarów w tym 32 t. w eksporcie i 70 t. w imporcie (I 1937: 86 t. w tym 42 t. eksp., 44 t. imp.). pasażerów zaś było 562, w tym 556 emigrantów na wyjściu i 6 powrotnych pasażerów na wejściu.

Statki Towarzystwa Gdynia — Ameryka Linie Żeglugowe S. A. przewiozły ogółem 1.507 pasażerów i 5.805 t. towarów (I 1937: 1.258 pas. i 5.403 t. towarów) w tym na wyjściu 1.320 pas. i 2.346 t. tow. (I 1937: 1.126 pas. i 3.400 t. tow.), na wejściu zaś 187 pas. i 3.459 t. tow. (132 pas. i 2.003 t. towarów).

Na linii Ameryki Północnej przewieziono 593 pas. i 3.070 t. towarów (395 pas. i 2.970 t. tow.), w tym na wyjściu 481 pas. i 1.182 t. tow. (292 pas. i 2.200 t. tow.), na wejściu zaś 112 pas. i 1.888 t .tow. (103 pas. i 770 ton tow.)

Na linii Południowej Ameryki przewieziono 914 pas. i 2.735 t. tow. (I 1937: 863 pas. i 2.435 t. towarów), w tym na wyjściu 839 pas. i 1.164 t. tow. (834 pas. i 1.200 t. towarów), na wejściu zaś 75 pas. i 1.571 t. towarów (29 pas. i 1.235 t. towarów). Jak widać z powyższych

liczb na obu liniach zaznacza się dalszy systematyczny wzrost przewozów pasażerów i towarów.

Statki Polsko - Skandynawskiego Tow. Transportowego (Polskarob) przewiozły w lutym ogółem 35.814,5 t. węgla, w tym 33.008 t. węgla eksportowego i 2.806,5 t. w przewozach między portami obcymi, wobec 36.381,5 t. węgla, wyłącznie eksportowego, w lutym r. ub.

NOWA JEDNOSTKA POLSKIEJ FLOTY HANDLOWEJ.

22 marca br. do Gdyni przybył ze stoczni w Abo (Finlandia) nowy motorowiec frachtowy dla „Żeglugi Polskiej", który otrzymał nazwę „Oksywie".

„Oksywie" jest statkiem nośności 1.000 ton, ładowność wynosi 940 ton, zapas ropy 40 ton, resztę 20 ton stanowi woda słodka i zapasy. Tonaż rejestrowy netto 500 ton. Długość statku wynosi 59,5 m, szerokość maksymalna 10,5, zanurzenie 4,1 m. Statek posiada trzy ładownie z międzypokładami i przeznaczony jest dla przewozu drobnicy. Statek posiada wzmocnienia przeciwlodowe.

Szybkość normalna statku z pełnym ładunkiem wynosi 10 węzłów.

Do napędu statku służy dwutaktowy, pięciocylindrowy silnik Polar-Diesel typ M-45-M wykonany przez fabrykę Atlas Diesel w Sztokholmie.

Statek jest całkowicie zelektryfikowany. Do napędu wszystkich pomp i urządzeń pomocniczych służą motory elektryczne, nawet grzejniki w łazienkach są elektryczne.

Winda kotwiczna oraz 6 wind ładunkowych są również elektryczne.

PRACE URZĄDZEŃ PRZEŁADUNKOWYCH PORTU GDYŃSKIEGO W LUTYM BR.

W miesiącu lutym urządzenia przeładunkowe portu gdyńskiego przepracowały 12.954 godzin 55 minut z zużyciem prądu 126.500 KWh i przeładowały 187.440 t. towarów masowych i drobnicowych.

Procentowe wykorzystanie urządzeń przeładunkowych wynosi za miesiąc sprawozdawczy

w bieżącym roku	100,1%
w ubiegłym roku	146.5%
spadek zatem wynosi	46,4%

NOWE PRZEDSTAWICIELSTWA ZA GRANICĄ KOLEI POLSKICH I PORTÓW P. O. C.

Komitet Nadzorczy Przedstawicielstw Kolei polskich oraz portów Gdyni i Gdańska utworzył z dn. 1 kwietnia bieżącego roku nowe przedstawicielstwa w Szwecji z siedzibą w Sztokholmie oraz w Jugosławii z siedzibą w Belgradzie.

Zaznaczyć należy, że oprócz tych przedstawicielstw istnieją tego rodzaju placówki w Pradze, Wiedniu, Bukareszcie, Budapeszcie oraz Haifie.

ZAPRZYSIĘŻENIE NOWYCH RZECZOZNAWCÓW IZBY.

W dniu 9 marca 1938 r. Prezes Izby p. Stanisław Tor zaprzysiągł w obecności radców Izby pp. Franciszka Marszała i Kazimierza Muchy oraz Dyrektora Izby p. dr. Józefa Kulikowskiego następujące osoby w charakterze rzeczoznawców Izby:

p. Ryszarda Antoszewskiego — jako rzeczoznawcę rozmieszczania towarów na statkach,

p. Rościsława Choynowskiego — jako rzeczoznawcę sztauerki, krycia luków okrętowych i okrętowych urządzeń przeładunkowych,

p. Witolda Karpowicza — jako rzeczoznawcę dla oględzin luków ładunkowych.

RUCH BUDOWLANY W GDYNI W ROKU 1937 W PORÓWNANIU Z TYMŻE RUCHEM W CAŁEJ POLSCE.

Na podstawie opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny danych, dotyczących ruchu budowlanego w miastach z ludnością ponad 20.000 mieszkańców oraz materiałów Biura Statystycznego Komisariatu Rządu w Gdyni można porównać ruch budowlany w Gdyni z tymże ruchem we wszystkich miastach w Polsce.

Ruch budowlany w miastach oraz w Gdyni, jako też stosunek %% przedstawiają tablice poniżej:

Budynki rozpoczęte

Wyszczególnienie	1934	1935	1936	1937
Liczba budynków				
Miasta z ludnością ponad 20.000 mieszkańców . .	6,303	6,699	8,117	6,330
Gdynia	301	630	438	251
%% udział Gdyni w budownictwie miast . .	4,8	9,4	5,4	4,0
Kubatura w 1000 m³				
Miasta z ludnością ponad 20.000 mieszkańców . .	5,329	6,671	9,982	7,835
Gdynia	362	804	398	265
%% udział Gdyni w budownictwie miast . .	6,8	12,1	4,0	3,4

Dane powyższe obejmują wyłącznie budynki mieszkalne.

Budynki zakończone

Wyszczególnienie	1934	1935	1936	1937
Liczba budynków				
Miasta z ludnością ponad 20.000 mieszkańców . .	5,261	5,534	5,496	6,029
Gdynia	226	438	398	241
%% udział Gdyni w budownictwie miast . .	4,3	7,9	7,2	4,0

Wyszczególnienie	1934	1935	1936	1937
Kubatura w 1000 m³				
Miasta z ludnością ponad 20.000 mieszkańców . .	4,219	4,300	5,250	7,619
Gdynia	189	326	307	409
%% udział Gdyni w budownictwie miast . .	4,5	7,6	5,8	5,4

Z zestawień tych wynika, że udział Gdyni w budownictwie miast zmalał szczególnie w odniesieniu do budynków rozpoczętych. Cyfry te, a więc 3,4% odnoszące się do budynków rozpoczętych i 5,4% do budynków zakończonych nabierają swego waloru, gdy się porówna je z %% stosunkiem ludności Gdyni do ludności miast ponad 20.000 mieszkańców ogółem, a który wynosi 1,5%.

Interesująco wygląda inne porównanie, a mianowicie dotyczące liczby izb. Otóż liczba izb rozpoczętych w r. 1937 w miastach z ludnością ponad 20.000 mieszkańców wynosi 67.659, w Gdyni zaś 3.675, co stanowi 5,0%.

W budynkach zakończonych na terenie miast z ludnością ponad 20.000 mieszkańców w roku 1937 wybudowano izb 64.707, podczas gdy w Gdyni — 4.958 izb, co stanowi — 7,6%.

CHARAKTERYSTYKA PORTU W KŁAJPEDZIE.

Nawiązanie łączności politycznej pomiędzy Polską a Litwą, i oczekiwane rozpoczęcie normalnej współpracy gospodarczej, wysunęło zapytanie, jak dalece Polska może wykorzystać Kłajpedę w obrocie zamorskim. Otóż z góry należy zaznaczyć, że port w Kłajpedzie jest obiektem małym. Przed wojną obsługiwał on zaledwie wąski skrawek północnej części Prus Wschodnich, nie mając nawet połączenia kolejowego z naturalnym swoim zapleczem. Linię kolejową łączącą Kłajpedę z Kownem położyli dopiero Litwini. Z tą chwilą rozpoczyna się dla Kłajpedy bardziej normalny okres, jednakowoż zamknięcie granicy polsko-litewskiej odcięło Kłajpedzie część przedłużonego zaplecza ziem polskich.

Obszar portu Kłajpedy wynosi 60,4 ha powierzchni wodnej. Przeciętna głębokość portu jest bardzo mała, ponieważ wynosi 6,5, a nawet 4½ metra, gdy największa zaledwie 7 metrów. Szerokość wód wewnętrznych wynosi przeciętnie 30 metrów, co sprawia, że większe statki nie mają dogodnych warunków wjazdu do Kłajpedy.

Technicznie port Kłajpedy przystosowany jest najwięcej do eksportu drewna, oraz do składowania zboża, posiadając spichrze o przestrzeni 21 tys. m². Wartość Kłajpedy podnosi łączność z niemeńskim systemem dróg wodnych.

Ruch statków począwszy od 1932 roku utrzymuje się na pewnym ustabilizowanym poziomie wykazując stosunkowo nieznaczne odchylenia. Obrót towarów przez Kłajpedę kształtował się w ostatnich dwóch latach następująco:

	1936	1937
Przywóz	810,7 tys. t.	969,0 tys. t.
Wywóz	462,3 tys. t.	370,2 tys. t.
Obrót	1.273,0 tys. t.	1.339,2 tys. t.

W przywozie największe pozycje przypadają na drzewo (262,3 tys. t. w 1937 r.) i węgiel (229,6 tys. t.), potem idzie cement (89,8 tys. ton), metale (70,2 tys. t.) i nawozy (60,6 tys. t.) Najmniejsze pozycje przypadają na cukier, spirytus i nasiona. W wywozie pierwszą pozycję zajmuje drzewo (193,1 tys. t.), celuloza (72,1 tys. t.) i żużle z siarki (21,1 tys. t.) Poza tym wywieziono w tym roku przeszło 42 tysiące szt. trzody.

Odnośnie pochodzenia importu wzgl. kierunku eksportu to na pierwszym planie w eksporcie i imporcie stoi Wielka Brytania (317,6 tys. t. przywóz i 172,0 tys. t. wywóz), potem w przywozie Rosja (213,0 tys. t.) i Holandia (118,1 tys. t.) W wywozie po Wielkiej Brytanii idą — Holandia (39,3 tys. t.), Belgia (28,2 tys. t.) i St. Zj. A. P. (25,1 tys. t.) Poza tym wywieziono do Danii 2,7 tys. sztuk koni i przeszło 42 tys. sztuk świń do Niemiec.

TRANZYT PRZEZ TRIEST W 1937 R.

W roku 1937 przywieziono do Triestu koleją z Austrii 335.742 ton, zaś do Austrii wywieziono 406.261 ton. Z Czechosłowacji przywieziono 265.875 ton, do Czechosłowacji wywieziono 169.947 ton.

W ogóle przywieziono koleją do Triestu 1.141.842 tony (791.739 ton w r. 1936), wywieziono 1.074.510 ton (678.182 ton w 1936 r.)

PORT SINGAPORE W 1937 ROKU.

Singapore należy do najbardziej ożywionych portów świata. W roku 1937 przybyło do Singapore 3.242 statków pojemności 9,7 mil. NRT, wobec 3.131 statków pojemności 9,6 mil. NRT. w 1936 roku. Wzrost przywozu towarów w 1937 r. wyniósł w porównaniu z okresem poprzednim 27 pct, wywóz wzrósł o 11 pct. W związku z tym zarząd portowy projektuje niezwłoczne rozpoczęcie całego szeregu nowych inwestycyj, które mają dostosować techniczne urządzenia portu do wzrastających potrzeb handlowych.

PORT LENINGRADZKI POZOSTAJE NADAL NIEDOSTĘPNY.

Według wiadomości, nadchodzących z Leningradu, port w roku bieżącym będzie dostępny dla żeglugi stosunkowo późno, skutkiem zamarznięcia wód portowych na znacznej przestrzeni. Ogólnie spodziewa się, że przed 15 kwietnia nie należy spodziewać się usunięcia zatorów lodowych nawet przy pomocy lodołamaczy.

WĘGIERSKA ŻEGLUGA MORSKA.

Węgry dążąc do rozwoju swej morskiej floty handlowej, mają zamiar założyć nowe przedsiębiorstwo armatorskie. Według „Deutsche Verkehrs - Nachrichten" zainteresowane są dwie firmy: Towarzystwo węgierskie dla żeglugi rzecznej i morskiej oraz niedawno założone Towarzystwo dla handlu węgiersko-egipskiego, które rozwija żywą działalność w zakresie wzmożenia obrotów z Egiptem.

NIEMIECKA ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA.

Stan niemieckiej floty śródlądowej, jeżeli chodzi o ilość jednostek i ich globalny tonaż wykazuje stałe zmniejszenie, jeżeli zaś porównujemy liczby wyrażające siłę maszyn tej floty, to okazuje się, że rosną one bardzo poważnie z 611 tys. KM w 1912 r. na 719 tys. KM w 1928 i 800 tys. KM w 1936 r., choć liczba jednostek spadła w tychże datach z 27.345 jednostek na 19.105 i 17.714, a tonaż z 6.973 tys. ton na 6.630 i 6.377 tys. ton. Zjawisko to tłumaczy się motoryzacją i zmniejszeniem ilości kryp holowniczych. Tych ostatnich było w 1929 r. 75,9%, a w 1936 r. już tylko 70,6%. W tymże czasie ilość kryp zmotoryzowanych zwiększyła się z 12,9% na 16,3%. Krypa zmotoryzowana pracując prędzej pozwala na redukcję ogólnego tonażu, tym bardziej, że może być użyta do przewozów rzeczno-morskich i międzyportowych bez potrzeby przeładunku. Pomimo więc zmniejszenia tonażu śródlądowe przewozy towarów w Niemczech zwiększyły się z 76.638 tys. ton w 1932 r. na 116.051 tys. ton w 1936 r.

BELGIJSKA FLOTA NA RENIE.

Na Renie pracują 1.472 statki belgijskie pojemności 844.676 ton. W skład tej floty wchodzi 240 motorowców o pojemności 72.500 ton. Przeciętny wiek tych statków wynosi 15 lat.

NOWE STATKI RUMUŃSKIE NA LINII LEWANTU.

Rumuńska flota handlowa powiększa się o 2 statki pasażerskie przeznaczone do obsługi linii Konstanca — Aleksandria (Egipt). Jeden z nich „Transilvania" budowany na duńskiej stoczni „Burmaister & Wain" został niedawno spuszczony na wodę. Jest to motorowiec 132 m długości, 17 m 60 cm szerokości, rozwijający znaczną szybkość 20 węzłów. Urządzony jest na przewóz 440 pasażerów (w tym 80 w pierwszej klasie i 100 w drugiej), oraz 10.000 ton towarów.

Drugi statek jest identyczny i niedługo będzie spuszczony na wodę. Charakterystyczne jest, że statki te można użyć w czasie wojny do służby pomocniczej i uzbroić w 16 armat różnego kalibru.

LINIE WŁOSKIE DO POŁUDNIOWEJ AFRYKI.

Rząd Południowej Afryki postanowił skreślić na rok przyszły subwencje w sumie 150.000 funtów szterlingów wypłacone liniom włoskim, utrzymującym połączenie Południowej Afryki z Europą.

Obecnie rząd włoski ma podnieść z 28 do 35 mil. lir roczną subwencję towarzystwom armatorskim Italii i Lloyd Triestino za obsługę linii do Afryki Południowej i Wschodniej.

Poza tym delegacja handlu włoskiego ma wkrótce udać się do Południowej Afryki w celu zbadania na miejscu możliwości zwiększenia eksportu włoskiego.

RZĄD WŁOSKI POPIERA BUDOWĘ TRAMPÓW.

Według hamburskiego tygodnika „Hansa" rząd włoski ma wkrótce wydać zarządzenia mające na celu poparcie budowy trampów na stoczniach włoskich, a polegające na tym, że stocznie będą mogły przywozić bez cła materiał budowlany i że armatorzy otrzymają pod pewnymi warunkami ulgi finansowe. Dzięki tym zarządzeniom koszty budowy trampów na stoczniach włoskich będą o 30% tańsze niż w innych krajach.

OBNIŻKA FRACHTÓW NA PSZENICĘ I DRZEWO.

Konferencja przedstawicieli 21 linij okrętowych uchwaliła obniżkę frachtów na przewóz pszenicy i zboża przy załadowaniu z portów oceanu Spokojnego do portów W. Brytanii lub kontynentu. Frachty na drewno zostały obniżone do ceny 5 szylingów za 1 tys. stóp pow. ładownej. Nowe ceny zaczęły już obowiązywać.

OBRÓT TOWAROWY PORTÓW WŁOSKICH.

Obrót towarowy portów włoskich w 1937 roku zaznaczył się wyraźnym wzrostem przeładunków i wynosił 4,4 mil. ton wobec 35 mil. ton w r. 1936 i 38 mil. ton w r. 1928. Szczególnie silny wzrost obrotów dotyczył eksportu włoskiego, co było wywołane wyjątkowymi warunkami politycznymi panującymi we Włoszech w tym okresie.

Obroty w poszczególnych największych portach włoskich przedstawiały się następująco (w tys. ton):

	Przywóz		Wywóz	
	1937	1936	1937	1936
1) Bari	325,7	257,1	121,3	81,7
2) Fiume	378,6	343,2	382,9	337.6
3) Genua	5.834,6	4.465,4	1.311,4	934,4
4) Livorno	1.504,8	1.045,1	530,9	388,0
5) Neapol	1.924,7	1.653,3	516,9	359.8
6) Sarona	2.129,8	1.503,9	217,1	320,2
7) Triest	2.025,6	1.396,2	1.143.9	836.6
8) Wenecja	3.702,5	2.871,6	768,5	737,1
Łącznie	17.826,3	13.535,8	4.992,9	4.015,2

W porównaniu zatem z okresem poprzednim, przywóz w 1937 roku podniósł się w portach włoskich o 31,85 pct., a wywóz o 24,35 pct. Największy wzrost w wywozie, bo 40,3 pct. wykazuje port w Genui, co jest związane z wywozem transportów broni do Afryki włoskiej, i co trudno wliczyć na rachunek obrotów czysto gospodarczych. Natomiast wzrost przywozu przez ten port o 30,7 pct. jest wynikiem wzrostu transportów bawełny, idących tranzytem przez Włochy do Szwajcarii. Również rekordowy wzrost przeładunków przez port Triestu o 45,0 pct. jest rezultatem wzmożonych transportów bawełny, idących tranzytem przez Włochy do krajów Europy Środkowej.

Wiadomości celne, eksportowe i importowe

PRZYJMOWANIE PODAŃ OD IMPORTERÓW.

Ministerstwo Przemysłu i Handlu zarządziło, aby izby przemysłowo-handlowe i organizacje gospodarcze, upoważnione do przyjmowania podań od importerów — udzielały ubiegającym się o przywóz w momencie składania przez nich podań — właściwych informacyj o przewidywanej wysokości ich przydziału, co do której dana izba lub organizacja ma możność wypowiedzenia się na podstawie rozporządzalnej przez nią części kontyngentu.

W wypadku całkowicie nieuwzględnionego wniosku importera, opłaty pobrane przez izbę względnie organizację będą zwracane importerowi w całej wysokości.

Izby i organizacje mogą wpłaconych opłat nie zwracać o ile importer — przed złożeniem podania — był przez daną izbę lub organizację poinformowany o braku kontyngentu, względnie o małych szansach na pozytywne załatwienie zgłaszanego podania.

Podania importerów, poinformowanych o możliwości negatywnego załatwienia, będą oznaczane specjalnym stemplem, stwierdzającym tę okoliczność.

WYMIANA TOWAROWA FINLANDII Z POLSKĄ.

Polsko-fińskie stosunki handlowe rozwijały się w roku 1937 w porównaniu do roku 1936 i 1931 (pierwszy pokryzysowy rok w Finlandii) następująco: w milionach Fmk.:

Import:	1937—232.9	1936—204.5	1931—124.0
Eksport:	1937— 18.3	1936— 12.5	1931— 3.7
Nadwyżka:	214.6	192.0	120.3

Wśród dostawców rynku fińskiego zajmuje Polska 10 miejsce. Wynika to z następującej tabeli porównawczej (w milionach Fmk.):

	1937	1936	1931	Wzrost w r. 1937 w sto do r. 1936
Ogólny import	9.276,9	6.368,1	3.457,6	
Anglia	1.762,2	1.235,1	433,8	527.1
Niemcy	1.528,1	1.029,5	1.207,4	498,6
Szwecja	983,5	708,9	287,0	274,6
St. Zj. A. P.	862,8	604,5	372,4	258,3
Belgia	511,9	283,7	121,1	228,2
Dania	348,8	221,6	126,8	127,2
Holandia	291,6	181,5	174,2	110,1
Argentyna	265,9	169,6	17,7	96.4
Francja	256,0	185,7	91,5	71,3
POLSKA	232,9	204,5	124.0	28,3

Mimo, że Polska powiększyła swe dostawy, jednak wyzyskała tylko w ograniczonym zakresie pomyślną sytuację gospodarczą Finlandii, w porównaniu z innymi krajami wzrost wartości importu z Polski w dużej mierze przypisać należy ogólnemu wzrostowi cen rynkowych.

W dzisiejszych warunkach rozwoju życia gospodarczego Finlandii, jej uprzemysłowienia i reorganizacji ekonomicznej należy przypuszczać, że nasz wywóz do Finlandii na przyszłość ustabilizuje się na obecnym poziomie i obejmować będzie według wszelkiego prawdopodobieństwa surowce i półfabrykaty zwłaszcza w dziedzinie włókienniczej, produktów rolnych i wyrobów metalowych oraz żelaza.

Rozwój poszczególnych pozycyj importu z Polski obrazuje poniższa tabela (w miln. Fmk.):

Pozycja	1937	1936	1931
Produkty zwierzęce	—	—	—
Zboże	28,1	15,1	1,6
Pasze	26,1	55,3	7,1
Owoce, warzywa	0,1	0,0	—
Tow. kolonialne	17,0	20,0	13,5
Przędza surowa	7,3	0,8	0,0
Nici, powrozy, sznury	3,1	0,3	0,3
Tkaniny	2,0	1,1	4,4
Różne wyr. włókiennicze	1,8	1,5	0,0
Dębina	11,3	5,7	1,1
Wiklina ect.	0,1	0,3	0,0
Włosie, pierze, puch	0,2	0,1	0,0
Skóry, futra itp.	0,4	0,0	0,0
Metalowe wyroby, żelazo	26,6	16,0	0,3
Maszyny, aparaty	0,9	0,1	0,0
Węgiel, koks	65,3	46,1	81,3
Asfalt	0,4	0,1	0,3
Oleje, smary	0,1	0,3	2,3
Barwniki	2,0	2,1	0,1
Chemikalia	22,2	12,0	4,6
Nawozy sztuczne	14,7	23,3	1,7
Różne (m. in. guziki)	1,2	0,3	4,0

Nastąpił wzrost wwozu przede wszystkim zboża, przędzy surowej, stożków, dębiny, wyrobów metalowych, maszyn, chemikaliów. Natomiast import węgla, smarów, olejów, tkanin etc. w porównaniu z importem w r. 1931 wykazał poważny spadek, wynikający z porozumień Finlandii z Anglią wzgl. przyczyn specyficznie rynkowych (kartel etc.)

Jeżeli porównać cyfry obrotu w dziedzinie artykułów produkcyjnych, importowanych z Polski, z odpowiednikami pochodzącymi z innych krajów, to stwierdzić trzeba, że nasze obroty z Finlandią są bardzo nikłe (w mil. Fmk.):

Kraj pochodz.	Met.	Maszyny	Chem.	Oleje, smary
Szwecja	260,9	263,6	22,3	51,3
Niemcy	351,2	432,7	102,6	23,7
Anglia	332,0	120,8	36,0	9,5
Belgia	300,3	6,2	13,5	3,3
Czechosłowacja	71,4	13,4	1,6	0,0
St. Zj. A. P.	101,3	73,3	21,2	98,0
Polska	26,6	0,8	22,2	0,1

Z uwagi na fakt, że ostatnie uprzemysłowienie Finlandii wpłynie w ogóle na zmniejszenie się importu pewnych koniunkturalnych artykułów, (z których część należy do specjalności naszego wywozu do Finlandii) oraz na skutek pojawienia się tendencji zwiększenia potrzebnego importu z państw, posiadających pasywny bilans handlowy z Finlandią na niekorzyść państw posiadających niekorzystny dla Finlandii bilans handlowy (t. j. Czechosłowacja, Z. S. S. R., Polska i Szwecja), należy sądzić, że istnieje może nawet dążność do zmniejszenia importu z Polski.

Jak dotychczas zaś, Anglia, Belgia, Holandia i St. Zj. A. P. będą korzystały z koniunktury rynków i tendencji do zwiększenia zakupów w krajach, będących poważnymi odbiorcami produktów fińskich.

Eksport z Finlandii do Polski kształtował się następująco (w milionach fińskich marek — najważniejsze pozycje):

Pozycja	1937	1936	1931
Sery	1,1	1,0	0,1
Dykty i forniery	0,7	0,5	0,0
Zboże, nasiona	0,1	—	—
Przędza surowa	0,4	—	—
Wiklina i t. p.	0,1	0,1	0,0
Papier, celuloza	4,6	3,5	2,0
Skóry, futra: wyroby	1,1	0,7	0,1
Metale, wyroby metalowe	2,5	2,1	0,0
Maszyny — aparaty	0,1	0,1	0,5
Kamienie, rudy	2,2	0,3	0,6
Asfalt, żywica i t. p.	0,7	0,6	0,6
Oleje, smary	3,9	0,3	—

Nastąpiło więc pewne rozróżniczkowanie w eksporcie fińskim do Polski. Jako „nowe" artykuły fińskie na rynku polskim należy uważać przędzę surową, skórę, wyroby skórzane, smary, rudę, nasiona, dykty czeczotowe. Eksporterzy fińscy uważają, że celuloza, papier, sery, dykty, skóry i wyroby skórzane, smary, ruda należą do standartowych artykułów eksportowych do Polski, których dalszy eksport mógłby być rozwinięty.

Poselstwo R. P. w Helsinkach.

RYNEK DROBIU I JAJ W PALESTYNIE.

Według informacyj prasy palestyńskiej, zapotrzebowanie ludności żydowskiej na jaja jest obliczane na 100 milionów sztuk rocznie, na drób zaś 2—4 miliony sztuk rocznie. Produkcja palestyńska pokrywa około ⅓ tego zapotrzebowania, wytwarzając ok. 34 milionów jaj i 860.000 sztuk drobiu, pozostałe zaś ⅔ są importowane.

Największą pozycją po stronie wydatków na produkcję drobiu jest zakup pożywienia, które pochodzi prawie wyłącznie z zagranicy i którego cena w r. 1937 wzrosła o 25%—30% w porównaniu z rokiem poprzednim. W związku z tym powstała na niedawno odbytej konferencji palestyńskich hodowców drobiu inicjatywa scentralizowania zakupów w tej dziedzinie.

Rozwój importu wymienionych artykułów w ciągu 2 ostatnich lat przedstawiał się następująco:

Rok	Jaja Sztuk w mil.	Jaja Wartość w £ P.	Drób Sztuk w mil.	Drób Wartość w £ P.
1936	91,22	190.081	1,92	161.741
1937 (10 mies.)	77,25	146.644	1,07	78.708

Z cyfr tych wynika, że nastąpiły: 1) pewna zniżka cen produktów przywozowych, 2) znaczny spadek importu drobiu, 3) ilościowe utrzymanie się importu jaj mniej więcej na jednakowym poziomie.

Zniżkę importu drobiu tłumaczyć należy podwyższeniem od kwietnia 1937 r. cła do 25 milsów na 1 kurę, przy tym ta podwyżka obowiązuje w ciągu całego okresu rocznego. Natomiast powiększenie cła od jaj z 20 na 100 mils. (od 100 sztuk) nie wprowadziło takiego załamania się importu ze względu na to, iż wyższe cło obowiązuje tylko w głównym okresie wylęgania, t. j. od 1 II do 30 VI. Należy przy tym zaznaczyć, że cło na jaja doznało ograniczenia, gdyż około ⅔ importu jaj pochodzi z Syrii i Iraku, a w stosunku do tych państw obowiązuje system bezcłowy. Import drobiu w r. 1936 w blisko 90% pochodził z Rumunii, 8% zaś tylko z Syrii.

Produkcją wewnętrzną drobiu i jaj zajmuje się z jednej strony Tnuwa (Związek Spółdzielni), z drugiej zaś strony osiedla prywatne. Te ostatnie wytwarzają ponad ⅓ produkcji wewnętrznej, która w r. 1936 wykazała wzrost o 14% w stosunku do roku ubiegłego, lecz w r. 1937 nie wykazała żadnego postępu.

ROZWÓJ DOSTAW DYKT I FORNIERÓW Z POLSKI DO MEKSYKU.

Rozmiary importu dykt i fornierów do Meksyku obrazuje poniższe zestawienie:

Kraj pochodzenia	1936		styczeń czerwiec 1937	
	Ilość w kg	Wartość w pes. meks.	Ilośc w kg	Wartość w pes mek
Dykty zwykłe	1.700.205	640.350	1.135.118	453.378
Polska	1.452.333	330.872	105.812	247.704
Stany Zjedn.	444.835	189.865	329.145	163.071
Niemcy	73.377	53.765	6.519	5.391
Japonia	55.517	19.252	81.719	30.757
Hiszpania	33.150	22.440	—	—
Belgia	21.611	10.136	—	—
Holandia	10.050	9.374	—	—
Francja	5.266	3.322	11.165	6.201
Finlandia	4.066	1.324	—	—
Łotwa	—	—	760	254
Forniery				
(Mahagoni etc.)	86.000	130.875	72.517	158.022
Hiszpania	52.754	87.690	4.010	2.404
Stany Zjedn.	24.430	26.255	24.196	32.583
Niemcy	4.733	11.165	29.279	74.759
Polska	3.697	5.339	6.883	11.827
Francja	345	372	7.570	35.372
Finlandia	—	—	579	1.077
Czechosłowacja	20	54	—	—

1 zł = 0,70 ct.

Jak ze statystyki wynika, ogólny import dykt i fornierów w 1937 roku wzrósł znacznie w porównaniu z rokiem ubiegłym, przy czym w pierwszym półroczu tego roku import osiągnął prawie 67% jeżeli chodzi o wagę i 70% wartości ogólnego przywozu roku ubiegłego.

Przywóz z Polski stojącej na pierwszym miejscu wśród dostawców dykt na rynek meksykański, osiągnął już w pierwszym półroczu roku 1937 wagowo 67%, czyli że wzrósł proporcjonalnie do ogólnego importu, wartościowo zaś 75% ogólnego importu.

Porównując liczby importu z pozostałych państw, stwierdzić należy, iż poza Polską wzrósł znacznie import dykt ze Stanów Zjednoczonych. Japonii i Francji oraz że pojawiły się dykty łotewskie przedtem nie importowane. Natomiast spadł znacznie import dykt z Niemiec. Dykta niemiecka jest wysoko gatunkowa i zapotrzebowanie jej na rynku meksykańskim jest małe. W pierwszym półroczu 1937 roku nie notowano importu z Hiszpanii, Belgii, Holandii i Finlandii, które to państwa w roku 1936 importowały łącznie za około 45.000 pesos.

Zwrócić należy uwagę na stały wzrost importu dykty japońskiej. W pierwszym półroczu r. 1937 import ten wynosił wagowo 147%, wartościowo blisko 157% w stosunku do roku 1936.

Dykta japońska powoli zdobywać zaczyna sobie rynek meksykański i wypierać inne państwa. W chwili obecnej dykta japońska sprzedawana jest po tych samych cenach co dykta polska.

Dotychczasowym głównym dostawcą f o r n i e r ó w była Hiszpania. Na skutek sytuacji politycznej import z Hiszpanii fornierów w 1937 roku spadł do minimum. Miejsce Hiszpanii zajęły inne państwa, w pierwszym rzędzie Niemcy, które w omawianym okresie przywiozły w pierwszym półroczu za 74.000 pesos wobec 11.000 pesos w ciągu 1936 roku.

Wzrost przywozu zanotowano również i z Polski, z około 5.000 pesos w roku 1936, na blisko 12.000 pesos w pierwszym półroczu 1937 roku. Przywóz w drugim półroczu okaże się niewątpliwie jeszcze wyższy od pierwszego półrocza.

Forniery polskie uznane są ogólnie za dobre, i Meksyk mógłby dla nich stać się poważnym rynkiem zbytu. Importerzy jednakże skarżą się na niedostateczne dopilnowanie przez eksportera, tak ważnego w danym wypadku, opakowania; podczas gdy forniery innych krajów przychodzą w solidnym opakowaniu, forniery polskie ujęte w delikatne obicie, nadchodzą często uszkodzone i popękane, a czasem niezdatne do użytku. Zrozumiałe jest, iż podobne transporty zniechęcają odbiorcę do naszego artykułu. Usunięcie przez eksporterów tej wady mogłoby wpłynąć na dalsze zwiększenie importu szczególnie wobec korzystnej koniunktury powstałej na skutek odpadnięcia na czas dłuższy tak groźnej konkurencji, jaką na rynku meksykańskim stanowiła Hiszpania.

Poselstwo R. P. w Meksyku.

ZMIANY PRZEPISÓW CELNYCH I DEWIZOWYCH ZANOTOWANE PRZEZ P. I. E. W OKRESIE OD 17 DO 27 LUTEGO 1938 R.

CHINY. Niedawno przeprowadzone obniżki cła w Chinach Północnych (okupacja japońska), nie zostały uznane przez centralny rząd chiński.

CZECHOSŁOWACJA. Z dniem 10 II br. obowiązują następujące cła na zboże:

pszenica	Kč. 22,—
żyto	„ 30,—
jęczmień	„ 33,—
owies	„ 25,—

CZECHOSŁOWACJA. Na mocy ogłoszenia Ministerstwa Rolnictwa w Pradze z dnia 27 I 1938 została Polska umieszczona na liście państw, z których przywóz ziemniaków do Czechosłowacji będzie warunkowo zezwolony.

DANIA. Z dniem 8 II br. wprowadzono na listę wolnego przywozu drzewo budowlane i użytkowe z poz. 1615—1618 tar. celn.

DANIA. W nr 2 „Informatora Eksportowego" z br. na str. 9 ogłoszono omyłkowo, że na listę towarów wolnych, zostały przeniesione bibułka papierosowa i drut niewalcowany. Według nowej ustawy walutowej artykuły te na liście wolnej nie znajdują się.

FRANCJA. W uiszczaniu 8% globalnego podatpewne uproszczenia. Władze skarbowe układają listę tych firm i osób prywatnych, które opłacają wymieku obrotowego od importu wprowadzono ostatnio niony podatek w obrocie wewnętrznym i będą w przyszłości uprawnione do otrzymywania z zagranicy przesyłek nieobciążonych tych podatkiem.

W „Journal Officiel" z dnia 10 II br. ogłoszono nową listę zmian celnych w odniesieniu do następujących artykułów: pasma, taśmy i druty walcowane lub ciągnione ze stopów metalowych, farby dla malarstwa artystycznego i dekoracyjnego, papier żelatynowy, inne rodzaje papieru, papier fotograficzny, kufry podróżne, pudła i torby ze skóry lub imitacji, paski skórzane, urządzenia pomocnicze dla przemysłu papierniczo-drukarskiego, prasy drukarskie, piece, kominki, grzejniki, gwoździe, łyżki i widelce, wyroby z ołowiu, artykuły z cynku, instrumenty mierniczne, manometry, areometry, alkoholometry, guziki różne, struny i sznury z jelit oraz imitacji.

W poz. 460 g franc. tar. celnej zmieniono p. c. — inne przedmioty (bielizna) w ten sposób, że zamiast dotychczasowej stawki 15% od wartości wstawiono cło najwyżej oclonego materiału, użytego w konfekcji plus 20% danej stawki, co najmniej jednak 15% od wartości danego przedmiotu. Pozatem zmieniono cło na: grafit, śruby do drzewa z żelaza i stali, bolce z miedzi, parasole, różne przedmioty z kauczuku i gumy.

UWAGA!

Przed nawiązaniem kontaktu handlowego z f-mą Kilinc oglu Kamil ve Mahdmulari, Mersin (Turcja) należy się porozumieć z P. I. E. z powołaniem się na Nr E/1353/65/H.

MOŻLIWOŚCI HANDLOWE I EKSPORTOWE

FIRMY SZWAJCARSKIE, POSZUKUJĄCE KONTAKTU Z RYNKIEM POLSKIM.

Firma szwajcarska, wyrabiająca chemiczno-techniczne artykuły dla przemysłu budowlanego poszukuje przedstawiciela na Polskę.

Jako zastępcy mogą być wzięte pod uwagę hurtownie materiałów budowlanych, względnie inżynierowie branży budowlanej.

Pierwszorzędna szwajcarska fabryka maszyn włókienniczych poszukuje na Polskę zdolnego, obeznanego z branżą tekstylną, zastępcę na swoje wyroby, t. j. maszyny włókiennicze, jak:

„spindellose Schusspulmaschinen,
spindellose Kreuzspulmaschinen,
spindellose Windemaschinen".

Reflektanci na powyższe zastępstwo zechcą zgłaszać się do Wydziału Handlowego Poselstwa Szwajcarskiego, Smolna 25.

FIRMY ZAGRANICZNE, POSZUKUJĄCE KONTAKTU Z EKSPORTERAMI POLSKIMI.

Różne. Firma w Nowej Zelandii poszukuje kontaktu z polskimi eksporterami. W zakres zainteresowań wchodzą m. in. papier gazetowy, napoje alkoholowe, meble gięte, naczynia kuchenne, artykuły konfekcji męskiej i kapelusze, tekstylia, kosmetyki, wyroby cukiernicze itd. E/4923/3B/St.

Płaszcze i obuwie wojskowe. Firma włoska interesuje się zakupem większych ilości płaszczy wojskowych z czystej wełny oraz butów wojskowych. P/4162/64/M.

Różne artykuły włókiennicze. Firma kolońska wyraża gotowość poczynienia dużych zakupów wysokowartościowych i bardzo tanich towarów na eksport do Peru i Chile, płacąc gotówką. P/4300/46/M.

Tkaniny gumowe. Firma angielska ma zapotrzebowanie na rynek nowozelandzki tkanin gumowych na płaszcze nieprzemakalne. P/4328/46/M.

Drobna konfekcja i tkaniny. Firma szwedzka chciałaby otrzymać przedstawicielstwo na rękawiczki trykotowe, bawełniane chusteczki do nosa, ceratę, tkaniny wełniane i bawełniane itd. P/4310/4L/M.

Konfekcja, tkaniny itd. Firma austriacka, występująca jako dom zakupów dla koncernów światowych, prosi o oferty na różne artykuły, jak: konfekcja, tkaniny, pledy, koce, kapy bawełniane, wełniane, z jedwabiu sztucznego i naturalnego, zaznaczając, że za swoje pośrednictwo nie liczy prowizji. P/4396/3D/M.

Konfekcja. Firma indyjska interesuje się importem odzieży gotowej wełnianej i bawełnianej, koców, pledów, trykotaży, licząc prowizję 5%. P/4624/3B/M.

Skóry. Firma argentyńska interesuje się możliwością importu z Polski wyprawionych skór świńskich do fabrykacji walizek itp. artykułów, również skór safianowych w dobrym gatunku na portfele i galanterię oraz skór dzika i imitacji do wyrobu angielskich rękawiczek, prosząc o oferty. P/4719/38/M.

Wyroby z drzewa. Firma angielska chce nawiązać kontakt z firmami polskimi wyrabiającymi: rączki i oprawki do szczotek itp. P/3864/40/C.

Żurawiny. Firma łotewska zamierza zakupić w Polsce większą partię żurawin świeżych.
R/4164/37/S.

Chrzan. Firma angielska ma zapotrzebowanie na chrzan suszony w proszku. R/4803/37/25/S.

Dziczyzna. Firma holenderska zamierza zakupić pewną ilość żywych bażantów. R/4087/31/S.

Drzewa. Firma estońska nawiąże kontakt z właścicielami większych szkółek drzew. R/4621/37/S.

Różne. Firma belgijska interesuje się importem z Polski wyrobów metalowych oraz artykułów węglopochodnych. E/32914/95/H.

Firma marokańska obejmie przedstawicielstwo polskich firm następujących branż: wyrobów emaliowanych, artykułów sanitarnych, łączników i śrub. E/33520/3R/H.

Artykuły metalowe. Firma palestyńska interesuje się nawiązaniem stosunków handlowych z producentami następujących artykułów branży metalowej: maszyny wszelkiego rodzaju, aparaty i przybory elektrotechniczne, motory, szyny żelazne i naczynia kuchenne. Firma pracuje na warunkach komisu, może jednak również kupować i na rachunek własny. P/2589/4E/Kw.

Szpilki do użytku biurowego. Firma w Holandii jest zainteresowana w imporcie szpilek (Splinten) mosiądzowanych i białych do użytku biurowego. P/4491/44/Kw.

Bliższe informacje w powyższych sprawach uzyskać mogą zainteresowani eksporterzy w Państwowym Instytucie Eksportowym. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer. Firmy, które nie pozostawały dotychczas w bliższym kontakcie z Instytutem, winny nadesłać jednocześnie swe referencje.

SPRAWY PODATKOWE

SKŁADANIE ZEZNAŃ O DOCHODZIE NA ROK PODATKOWY 1938.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 5 II 1938 r. podało do wiadomości podległych sobie władz skarbowych, iż w roku bieżącym nie będzie wydane zarządzenie w sprawie generalnego przesunięcia terminu do składania zeznań o dochodzie na rok podatkowy 1938 przez osoby fizyczne i spadki wakujące, prowadzące księgi handlowe lub gospodarcze.

Dlatego też Ministerstwo Skarbu równocześnie poleciło załatwiać przychylnie wszystkie indywidualne podania prowadzących księgi osób fizycznych i spadków wakujących o odroczenie terminu do składania zeznań o dochodzie na rok podatkowy 1938 nie dłużej niż do 1 IV 1938 r., nawet w tych przypadkach, gdy podania te nie będą zawierały szczegółowych motywów.

Ponadto należy nadmienić, iż według przepisów Instrukcji podatkowej (§ 239) izby oraz urzędy skarbowe są uprawnione — na uzasadnione podania płatników odraczać termin do składania zeznań do 1 maja dla osób fizycznych i do 1 lipca dla osób prawnych (zamiast do 1 maja — jak to przewiduje Ordynacja Podatkowa); przy tym terminy określone w Instrukcji Podatkowej nie ograniczają uprawnień dyrektorów izb skarbowych do odraczania (na podstawie przepisów § 116 rozporządzenia wykonawczego do Ordynacji Podatkowej) terminów do składania zeznań zarówno dla wymiaru podatku przemysłowego od obrotu, jak i podatku dochodowego — jeszcze na dłuższy okres czasu.

Ważnym jest, iż odroczenie terminu do złożenia zeznania na podstawie powyższego zarządzenia, automatycznie powoduje przesunięcie terminu płatności zaliczki (przedpłaty) na państwowy podatek dochodowy — do 1 IV 1938 roku.

ULGI PODATKOWE DLA ZAKŁADÓW GASTRONOMICZNYCH.

Ministerstwo Skarbu zezwoliło stałym zakładom gastronomicznym, zaopatrzonym we właściwe świadectwa przemysłowe na te zakłady, na urządzanie bufetów na wystawach, targach, zabawach itp. imprezach publicznych bez obowiązku nabywania z tego tytułu odrębnych świadectw przemysłowych. Uzyskany w tych bufetach obrót winien być zeznany w miejscu wykonywania stałego przedsiębiorstwa. Ulga powyższa ma zastosowanie z urzędu (bez składania indywidualnych podań) poczynając od dnia 1 stycznia 1938 r.

WYDAWNICTWA

„UPRAWA MORZA" NOWY KWARTALNIK GOSPODARCZY W GDYNI

Przed kilku dniami ukazał się pierwszy zeszyt kwartalnika p. t. „Uprawa Morza", organu Morskiego Kolegium Ekonomicznego w Gdyni. Nowe pismo prezentuje się poważnie, dając na 112 stronach druku obfity materiał z dziedziny gospodarki morskiej.

W „Słowie wstępnym", podpisanym przez Komitet Redakcyjny w osobach pp. B. Koselnika, B. Polkowskiego i A. Szulca znajdujemy wyjaśnienie nazwy danej kwartalnikowi — „Uprawa Morza" — która w słownictwie naszym winna się tak samo skojarzyć, jak to od dawien dawna stało się z uprawą roli. Na treść zeszytu składają się 4 referaty rozprawy. Pierwsza p. t. „Elementy polityki eksploatacyjnej morskich portów handlowych" St. Walewskiego daje pogląd na zasady, które winny kierować racjonalną polityką portową. Druga „Perspektywy rozwoju stosunków gospodarczych z Ameryką Łacińską" B. Żórawskiego, w której autor precyzuje możliwości polskiej

ekspansji gospodarczej w krajach Ameryki Łacińskiej, oceniając je dość optymistycznie na tle analizy obrotów Polski z tymi krajami.

W trzeciej rozprawie J. Krajewski omawia „Międzynarodowe porozumienie i konferencje żeglugowe", wnikając w przyczyny koncentracji żeglugowej i dążeń do zdobycia stanowiska monopolistycznego, przy czym rozpatruje również formy porozumień między towarzystwami żeglugowymi. W końcu rozważa autor rolę konferencyj żeglugowych w życiu gospodarczym, oraz ich znaczenie dla Gdyni i Gdańska. Czwarta rozprawa p. t. „Ustalenie zwyczajów portowych przy przeładunku w porcie gdyńskim", opracowana jest przez dra T. Bierowskiego i zawiera rozważania na temat ustalenia definicji terminu „free reeling". Autor podaje wyniki ankiety, przeprowadzonej w korespondencji z innymi portami, oraz opinie miejscowe, gdyńskie; okazało się w konkluzji, że w sprawie tej nadal panuje duża rozbieżność poglądów, utrudniająca ostateczne ustalenie znaczenia tego terminu.

Resztę zeszytu zajmują stałe działy: Aktualia, recenzje, notatki bibliograficzne, wreszcie — pro domo sua, w którym to dziale pomieszczone są sprawy Morskiego Kolegium Ekonomicznego.

Całość nowego czasopisma morskiego wypadła bardzo dodatnio i życzyć należy, aby ustalone wytyczne były konsekwentnie realizowane w przyszłości.

Adres Redakcji i Administracji: Gdynia, ul. Świętojańska 23 — Instytut Bałtycki. Prenumerata roczna — zł 10, cena zeszytu — zł 3.

WYDAWNICTWA INFORMACYJNE W GOSPODARCZYM ARCHIWUM MORSKIM W GDYNI.

W Gospodarczym Archiwum Morskim Instytutu Bałtyckiego w Gdyni (ul. Świętojańska 23, II p.) są do dyspozycji zainteresowanych następujące wydawnictwa informacyjne:

A. Księgi adresowe i informatory ogólne

Ogólne:

The Mercantile Year-Book and Directory of Export
Repertoire des Organisation Internationales
Rynki zbytu
Jeżegodnik mirowogo choziajstwa
Annuaire du Commerce International. Annuaire Bleu
C. Regenhardts-Geschäftskalender für den Weltverkehr
Informator Morski i Kolonialny
Didot - Bottin
Kelly's Directory
The World Almanac

Kraje bałtyckie:

Ogólne:

Die Osteuropäische Staaten
Baltisches Handbuch (Almanach)
Das Baltikum

Estonia:

Adressbuch für Estland (Eesti aadress-raamat)
Estonia — Population, Cultural and Economic

Litwa:

Adressbuch des Memelgebiets für Handel und Gewerbe
Lietuvos eksportas ir eksporteriai (Lithuanian exports & Exporters)
Adressbuch der Exporteure, Importeure und der Industrie Litauens
Die Selbstverwaltung der Kaufmannsschaft in Memel

Łotwa:

Valsts adresu Kalendars
Adressbuch Lettlands (w jęz. łotewskim, francuskim, niemieckim i angielskim)
La Lettonie d'aujourd'hui
Latvia amoug the Baltic States
Latvia in the making — 1918—1928

Kraje skandynawskie:

Dania:

Handels Kalender
Export Directory of Denmark
Kraks Vejviser
Dänmark 1937

Finlandia:

Finnish directory of manufacturers. merchants and shippers
Finlands Handelskalender
Kommunalkalender for Helsingfors Stad
Finlands Statskalender
Helsingfors Stads Kommunala Taxerings
The Finland Year-Book

Szwecja:

Sveriges Handelskalender
Svensk Export Kalender
Svensk Industriekalender
Malmö Stads Adress-Kalender
Modern Sweden
Sweden to day — a survey of swedish industries

Polska — Gdańsk:

Spis organizacyj gospodarczych
Eksporterzy polscy
Książka adresowa gospodarstw rolnych ponad 50 ha wojew. pomorskiego
Wydawnictwa informacyjno - adresowe przemysłu polskiego
Rocznik polityczny i gospodarczy
Przewodnik przemysłu i handlu polskiego
Spółki akcyjne w Polsce
Księga adresowa ziem Zachodniej Polski
Polish Exporters (także w jęz. franc., hiszp. i niem.)

Niemcy:

Seibt Catalogue d'exportation
Deutsches Reichs Adressbuch für Industrie, Gewerbe und Handel
Ostpreussisches Industrie-Adressbuch
Ostpreussen

Kraje poza-bałtyckie

Anglia:

Industrial Handbook to Great Britain
A classified List of Industrial Products
F. B. I. Register of British Manufacturers
The Empire Marketing Guide - British Empire Trades
Kelly's Directory of Liverpool
Kelly's Directory — Post Office London Directory
Kelly's Directory of Merchants Manufacturers

Belgia:

Répertoire général de Belgique
Indicateur des Produits Belges
Annuaire du Commerce et de l'Industrie de Belgique
Repertoire Officiel des producteurs-exportateurs Belges
Annuaire des Societes Anonymes Belges Congolaises et Luxemburgeoises

Bułgaria:

Adressbuch der Bulgarischen Handels- und Industriekammern

Czechosłowacja:

Encyclopédie Tchécoslovaque. Industrie et Commerce

Francja:

Didot-Bottin. Annuaire du Commerce
Indicateur de la production Francaise
Indicateur Marseillais-Guide de l'administration & du Commerce

Holandia:

La Holande Industrielle
De Amsterdamsche Goederenmarkt

Jugosławia:

Die Wirtschaft Jugoslaviens
Adresar Kraljevine Srba. Hrvata i Slavonaca

Szwajcaria:

Repertoire de la Production Suise

Węgry:

Ungarisches Wirtschafts-Jahrbuch

Kraje poza-europejskie

Afryka:

Kolonial-Handels-Adressbuch, Mandatsgebiete in Afrika
Rohstaffkammern der Weltwirtschaft — Bd. I. — Afrika
The South and East African Year-Book & Guide
Annuaire du Congo Belge

Azja:

Handbuch für Niederländische-Indien
Indie Holenderskie

Ameryka:

The South American Handbook
Derottero Argentino-Parte I. - Rio de la Plata
Guia Comercial e Industrial de la Republica Argentina
Meksyk
Canada — Mannuel Officiel

B. Informatory i przewodniki po portach

Ogólne:

Myhre's Handbook of Baltic and White Sea Loading Ports
Lloyd's Book of Ports and Shipping places
Welthafen — Register — Europa
Lloyd's Calendar
Almanac of the Mercantile Marines
Lloyd's Register of Shipping

Porty krajów bałtyckich:

Tallinn — The Port (w jęz. estońskim, angielskim i niemieckim)
The importance of the Port of Reval
Tallinnaer (Revaler) Hafengebräuche
Memeler Hafen
Latvian Ports

Porty krajów skandynawskich:

Directory of Swedish Ports and Shipping
The Port of Stockholm
Malmö Hamninrättnig
Port of Gothenburg Year-Book
Köbenhavns Havns Udvekling
Port of Copenhagen
The Port of Helsinki
Finnish Ports
Port Oslo (Oslo havn)
Port of Oslo

Polska — Gdańsk:

Gdynia — plan portu i miasta oraz przepisy obowiązujące w porcie
Port Gdynia
Plan portu gdańskiego
Port gdański

Niemcy:

Deutscher Schiffahrt und Hafen Kalender
Königsberg als Hafenstadt
Königsberg und Pilau mit einer Beschreibung der Hafen
Hamburg
Stettin — Ostsee — Handel
Bremen

Inne porty europejskie

Anglia:

Ports of the London & North Eastern Railway
The Port of London yesterday — to day
The Port of Liverpool
The City and Port of Hull

Belgia:

Anvers-Agenda — 1938
Anvers — Annuaire Maritime et Agenda
Port de Bruxelles & Canal Maritime de Bruxelles au Rupel
De Voordeelen der Hafen van Antwerpen
Le Port d'Anvers
Le port de Gand

Francja:

Le port de Marsseille
Port Autonome du Havre

Grecja:

Port w Pireusie (w języku greckim)

Holandia:

Der Hafen von Rotterdam
Rotterdam — Guide to the New-Waterway
Guide to the Port of Rotterdam
Amsterdam et son Port
Amsterdam — sa vie sociale et économique

Rumunia:

Portul Constanta

Włochy:

Über Trieste und Fiume die neuzeitlichen Welthäfen
Guida Generale di Trieste e della Venezia Guilia

Z. S. R. R.:

Leningrad

Uzupełniają ten dział informatorów Gospodarczego Archiwum Morskiego liczne słowniki, encyklopedie, spisy bibliografii, sprawozdania organizacyj gospodarczych jak i statystyki oraz czasopisma fachowe.

Korzystać można z powyższych informatorów codziennie od godz. 9—14 oraz we wtorki, środy i piątki od 17—19.

PRZETARGI

PRZETARG NA WYKONANIE ROBÓT W ZWIĄZKU Z AKCJĄ PARCELACYJNO-OSIEDLEŃCZĄ NA POMORZU.

Urząd Wojewódzki Pomorski rozpisał przetargi nieograniczone na wykonanie zabudowy gospodarstw, powstających z parcelacji rządowej, na dostawę materiałów budowlanych dla tej zabudowy, na wykonanie studzien i na rozbiórkę starych budynków pofolwarcznych. O rozmiarach robót świadczy fakt, że dla ich wykonania potrzeba 23.317.000 sztuk cegieł, ilość rozmaitego rodzaju i wymiarów budynków wynosi na terenie Województwa Pomorskiego w jego nowych granicach ponad 4.200, oprócz tego podlegać ma rozbiórce 144 budynków folwarcznych. Roboty mają być wykonane w 64 miejscowościach. Ostateczny termin składania ofert w Urzędzie Wojewódzkim w Toruniu upływa dnia 7 kwietnia br. Szczegóły przetargu i techniczne warunki wyłożone są do zaznajomienia się w tymże Urzędzie Wojewódzkim do dnia 6 kwietnia br.

PRZETARG, ROZPISANY PRZEZ DYREKCJĘ P. K. P. TORUŃ NA RÓŻNE MATERIAŁY.

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Toruniu ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę następujących materiałów:

1) Emalia piecowa biała S. A. K. 67 przy temperat. 80° . . . . kg 20
2) Emalia piecowa brązowa 37/542 przy temperat. 100° . . . . . . kg 15
3) Emalia zwykła . . . . kg 1000
4) Emalia zwykła zielona do wag. osob. . . . . kg 1500
5) Farba olejna czerwona do sygnałów . . . . kg 900
6) Lakier kopalowy . . . . kg 800
7) Lakier do ławek Nr 23e . . . . kg 300
8) Wermiks na żelazo . . . . . . kg 6000

Materiały wyszczególnione pod pozycjami 3, 4, 5, 6 i 7 winny odpowiadać warunkom tech. M. K. Nr M. Z. XI/401/215 i wzorom, pozostałe pod 1, 2 i 8 na podstawie wzorów, które firmy nadeślą w podwójnych egzemplarzach do Wydziału Zasobów przed przetargiem.

Ceny winny być podane za kg loco stacja załadowania P. K. P., w ofercie należy podać najkrótszy termin dostawy partiami. Do oferty należy dołączyć *kwit na wpłacone wadium w wysokości 5% oferowanej kwoty dostawy.*

Firma winna oświadczyć się, że farby i emalie przed upływem okresu 6-cio miesięcznego od daty ich dostarczenia będą całkowicie przydatne do użytku, w przeciwnym razie będą zwracane dostawcy.

Termin składania ofert upływa z dniem 8 kwietnia 1938 r. o godz. 11. Otwarcie ofert nastąpi 8 kwietnia 1938 r. o godz. 11 w sali konferencyjnej D. O. K. P. Toruń.

Oferty nadesłane przez pocztę po wyznaczonym wyżej terminie będą uznane za spóźnione.

Ważność oferty zastrzega się do dnia 15 maja 1938 r.

Oferentów obowiązują przepisy ustalone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 I 1937 r. o dostawach i robotach na rzecz Skarbu Państwa Dz. U. R. P. Nr 13/37, poz. 92.

Bliższych informacyj udziela, oraz wydaje lub wysyła warunki dostawy Wydział Zasobów, pokój 436 w Toruniu.

SKĄD SIĘ BIORĄ WITAMINY W TRANIE.

Najcenniejszym produktem zdobywanym przy połowie dorszy u brzegów Norwegii, a zwłaszcza w pobliżu wysp Lofockich są żółtawo-białe wątroby dorsza, surowiec do otrzymania cenionego od wieków środka leczniczego — tranu wątrobianego.

Wątroby przewożone są w beczkach do wytapialni tranu, pachnących z daleka przenikliwie i ostro swoistą wonią, przypominającą woń świeżo otwartej beczki śledzi.

Z wątroby wytapia się najpierw gęsty, mętny tran surowy. W tym celu wątroby układane są w kotłach o podwójnych ścianach, a między ścianami kotłów znajduje się woda, aby zapobiec podniesieniu się temperatury powyżej potrzebnej normy. Następnie podgrzewa się je do 50° C, wtedy tkanki wątroby pękają i surowy tran jest gotowy do dalszej obróbki.

Po wielu procesach oczyszczających, jak dodawanie do tranu sproszkowanego niklu, wpuszczeniu wodoru, otrzymuje się gotowy do picia tran, klarowany, przejrzysty, o zielonkawym odcieniu.

Ponieważ wiele osób nie lubi tego naturalnego tranu z powodu jego zapachu, emulguje się go, przy czym tłuszcz zostaje w nim rozdrobniony do ostateczności, następnie dodają do emulsji przyprawy, usuwające zupełnie smak i zapach naturalnego tranu.

Nauka stwierdziła, że tran stanowi niedoceniony i niezastąpiony środek do zwalczania wielu chorób i zapewniła mu poczesne miejsce w medycynie. Jako lek ludowy, znany jest tran od kilku wieków.

Wiedziano od dawna, że tran zawiera tłuszcz łatwo przez organizm ludzki przyswajalny, o wysokiej wartości odżywczej i bardzo łatwo strawny. Przyjęto, że łatwo oddzielające się kwasy tłuszczowe tranu wątrobianego łączą się z białkiem, przez co osiągnięta jest owa łatwa przyswajalność.

Ale czy te fakty tłumaczą nam jedyne w swoim rodzaju działanie lecznicze tranu przeciw krzywicy (t. zw. angielskiej chorobie), skrofułach, zmiękczeniu kości? czy nie byłoby prostszym przyjąć, że tran zawiera nieznaną nauce bliżej substancję o tak swoistym działaniu leczniczym? Dopiero nowoczesna nauka o witaminach znalazła odpowiedź na to pytanie, twierdząc, że tran wątrobiany wielu ryb morskich, a specjalnie dorsza i węgorzycy, zawiera tak ważne dla układu kostnego witaminy przeciwkrzywicowe „D" oraz pobudzające wzrost i siły witaminy „A" w ilościach niespotykanych w żadnych innych tworach przyrody.

Powstaje pytanie, w jaki sposób dostają się witaminy do wątroby dorsza?

Odpowiedź brzmi jak fantastyczna bajka.

Do tworzenia się witaminy „D" z jej pierwotnego stanu — prowitaminy, albo ergosteryny, konieczne są promienie ponadfiołkowe (ultra fioletowe) światła słonecznego, którego wpływ jest tam najsilniejszy, gdzie działanie owych promieni spotęgowane jest przez odbicie od powierzchni morza, lodu i śniegu w idealnie czystym powietrzu.

Wszystkie te warunki posiadają morza polarne.

Tak, jak wszystkie rośliny niższego rzędu, zawierają pływające tu w ogromnych ilościach algi (Diatomeje) znaczne ilości prowitamin (ergosteryny), które przez wpływ ponad fiołkowej części widma słonecznego, zamieniane zostają na właściwe witaminy „D".

W ten sposób bogate w witaminy algi, są pokarmem dla niższego rzędu żyjątek planktonu. Dalszym ogniwem łańcucha są maleńkie raczki (Temora), — pokarm znanych u nas szprotów. Szproty znowu stanowią pożywienie żarłocznego, nienasyconego dorsza, magazynującego witaminy w wątrobie, której waga wynosi 1/5 wagi całej ryby.

Jak bogatą w witaminy jest wątroba dorsza, przekonano się doświadczalnie karmiąc morskie świnki pokarmem bezwitaminowym i stwierdzono, jakie ilości pokarmu z zawartością witamin są potrzebne do zabezpieczenia zwierzątka od chorób z braku witamin.

Doświadczenie przeprowadził norweski farmakolog, prof. Poulson w Oslo. Świnka morska, pozbawiona witamin, zachorowała. Uleczyły ją 2 miligramy tranu, których działanie zdrowotne było takie same, jak 250 miligramów świeżego masła.

Nic więc dziwnego, że tak świetny, przez samą naturę stworzony środek leczniczy, stosowany jest dziś z tym samym powodzeniem jak przed wiekami.

Przemysł tranowy odgrywa w życiu gospodarczym Norwegii bardzo wielką rolę. — Rocznie dostarczają połowy u wybrzeży północnej Norwegii ponad 60 milionów dorszy, z których wątrób wytapia się około 100 tysięcy hektolitrów tranu.

Przeszło 95% całej ilości tranu eksportuje Norwegia za granicę. Najwięksi odbiorcy, to Ameryka Północna, Wielka Brytania i Niemcy.

U nas tran nie jest bardzo popularny i spożywamy go w niewielkich ilościach, choć jest tak potężną bronią w walce z chorobami i wycieńczeniem organizmu.

Ernest Raulin.

KRONIKA

ROZPOCZĘCIE SEZONU POŁOWÓW DORSZY I FLĄDER.

Ostatnio dał się zauważyć wzmożony dowóz dorszy i fląder do portu rybackiego w Gdyni. W ubiegły piątek zawinęło do przystani rybackiej kilka kutrów, w tym dwa kutry z Kuźnicy z żywymi dorszami, dla dostawy towaru na hale targowe.

URUCHOMIENIE ZAMRAŻALNI RYB.

W związku z rozpoczęciem sezonu połowów ryb białych została uruchomiona na trzy zmiany zamrażalnia ryb Hali i Chłodni Rybnej.

KATASTROFALNA SYTUACJA NA RYNKU SPRZEDAŻY RYB.

O nieuregulowanej sytuacji obrotu handlu rybą świadczą silne wahania na rynku gdyńskim. W ostatnich paru dniach, ceny na ryby są stale w stanie wahadłowym, aby od zł 18,— do 20,— za 50 kg flądar spaść do zł 7—9,—, od zł 12,— do 14,— za dorsze spaść do zł 6 do 7,—.

Kwestia ta, jak również sprawa transportów w głąb kraju, gdy przewóz wynosi niejednokrotnie podwójną czy potrójną wartość towaru napawa słuszną obawą rybaków, przemysł i sfery handlujące rybą.

ŚWIETNE WYNIKI POŁOWU ŁOSOSI.

Po zakończeniu sezonu połowu łososi na haczyki, rybacy rozpoczęli połowy pławnicami. Sezon ten, który przeciętnie trwa do połowy czerwca już obecnie może poszczycić się bardzo dobrymi wynikami. Średnie wyniki na kuter wynoszą 5—6 sztuk (do 150 kg). W połowach przoduje Hel, Kuźnica, potem Jastarnia i Gdynia. Skup ryby odbywa się przez firmy: „Hamoryb", Mix & Lück, Mielcuszny i Polskie Zjednoczenie Rybaków Morskich. Obecna cena wynosi od 5,60 do 6,00 zł za 1 kg.

RYBOŁÓWSTWO MORSKIE W NIEMCZECH W 1937 R.

Połowy niemieckie w 1937 r. wynosiły 676,9 tys. ton wobec 599,4 tys. ton w 1936 r. Wartość połowów spadła w tymże czasie ze 105,3 mil. RM na 102,5 mil. RM z powodu spadku cen aukcyjnych. Przeciętna cena aukcyjna za kilogram wynosiła 13,4 fenigi wobec 16 fenigów w 1936 r.

Parowce rybackie dostarczyły 487,5 tys. ton, wartości 66,4 mil. RM; lugry — 72 tys. ton, wartości 17,3 mil. RM, kutry dalekomorskie — 4,4 tys. ton, wartości 1,9 mil. RM; połowy przybrzeżne 113 tys. ton, wartości 16,9 mil. RM.

W ciągu 1937 r. przybyło 35 nowych parowców i 4 lugry. poza tym zamówiono 4 duże kutry motorowe, które będą uruchomione dopiero na wiosnę roku bieżącego.

RYBOŁÓWSTWO NORWESKIE.

W ogóle wyniki połowów norweskiego rybołówstwa w 1937 r. są mniejsze co do ilości, jednak wyższe co do wartości w porównaniu z rokiem poprzednim. Połowy wynosiły 780.700 ton, wartości 81,6 mil. kor. wobec 961.400 ton, wartości 73 mil. kor. w 1936 r.

RYBOŁÓWSTWO ISLANDZKIE W CYFRACH.

Rybołówstwo odgrywa w Islandii rolę doniosłą jak w żadnym innym kraju Europy. Na 114.000 mieszkańców wyspy jest zatrudnionych w rybołówstwie 25.000 ludzi. W 1933 roku składała się islandzka flotyla rybacka z 38 statków o sieciach ciągnionych (12.800 t.), 24 statków linowych (2.785 t.) i 231 motorowców (5.433 t.), razem więc 293 statki rybackie o łącznym tonażu 21.038 t., nie licząc kilkuset małych motorówek. Połów islandzki w 1930 r. wynosił 352.000 ton, podczas gdy połów Niemiec 355.000 ton, Anglii — 800.000 ton i Norwegii — 900.000 ton.

Przeliczając połowy na głowę ludności, przypadało w 1930 r. w Niemczech — 6 kg, w Danii — 25 kg, w Szwecji — 15 kg, w Norwegii — 396 kg, a w Islandii — 3.200 kg na jednego mieszkańca. Biorąc pod uwagę obszar kraju, Islandczycy są niewątpliwie największym narodem rybackim na świecie.

NOWA MAPA POŁOWÓW DALEKOMORSKICH.

W Niemczech została wydana kolorowa mapa wód, na których uprawia się połowy dalekomorskie. Mapa obejmuje wody Bałtyku, Północnego Morza, Islandii i wybrzeża norweskiego, z wskazaniem głębokości i głównych prądów. Specjalnie uwidocznione są szlaki parowców rybackich. Poglądowa mapa, tania bo tylko 50 fenigów kosztująca, pomyślana jest do celów propagandowych (dla wywieszenia między innymi w szkołach) w celu zainteresowania szerszej publiczności tak ważną dla Niemiec gałęzią gospodarstwa narodowego.

CZYSZCZENIE SKRZYŃ RYBNYCH.

W hali rybnej w Cuxhaven ustawiono specjalny automat do czyszczenia skrzyń rybnych. Skrzynie ustawione na ruchomej wstędze przechodzą przez płuczkę — automat, skąd wychodzą zupełnie oczyszczone i wymyte.

DWIE FABRYKI MĄCZKI RYBNEJ W ESTONII.

Pierwsza fabryka mączki rybnej przy Zatoce Parnawskiej ma być wykończona tego lata. Projektuje się budowę drugiej fabryki przy ujściu rzeki Embach do jeziora Pejpus.

KRONIKA

SYTUACJA NA RYNKU TOWARÓW KOLONIALNYCH (31 III 1938).

Widoki poprawy sytuacji w handlu importowym towarów kolonialno-spożywczych, jakie zarysowały się w pierwszej połowie marca br., nie ziściły się. Pomimo zbliżających się świąt wielkanocnych, obroty w głównych artykułach kolonialnych utrzymane są na poprzednim poziomie. Jedynie w owocach suszonych a szczególnie w śliwkach amerykańskich, tendencja jest mocna i podaż nie pokrywa zapotrzebowania rynku.

Importerzy twierdzą, że w marcu br. obroty były na ogół mniejsze niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Spadek obrotów wynosi około 50—55%, a w niektórych artykułach (cynamon, ziele angielskie) nawet około 70%. Tak znaczny spadek obrotów tłumaczy się pauperyzacją społeczeństwa oraz okolicznością wstrzymania się przez hurtowników i detalistów krajowych kupowania towarów na zapas ze względu na nieustabilizowaną sytuację ogólno-gospodarczą oraz znaczną fluktuację cen w poszczególnych artykułach. Zmniejszenie się obrotów nie zaznaczyło się jednak tak silnie u importerów, których działalność oparta jest głównie na własnych punktach sprzedaży detalicznej. Obroty tej kategorii importerów zmniejszyły się jedynie w stosunku do zmniejszonego zapotrzebowania ze strony samych konsumentów.

Kawa surowa:

Dowozy kawy nieco się zmniejszyły w stosunku do importu z ostatnich kilku miesięcy. Pomimo to, są one zawsze jeszcze bardzo duże i przekraczają możliwości konsumpcyjne rynku. Poza tym jest jeszcze dużo starych zapasów kawy — z transakcyj wiązanych, — szczególnie w Gdańsku tak, że zmusza to importerów do sprzedaży kawy po cenie kosztów własnych względnie nawet czasami ze stratą. Skutek tego jest ten, że handel importowy kawą przestał być rentownym.

Obroty w kawie bardzo małe. Ceny kształtują się następująco za 1 kg towaru oclonego loco magazyn importera: Rio 7 zł 3—3,10, Santos zł 3,60—3,90 zależnie od gatunku. W kawach niebieskich tendencja mocniejsza. Ceny zwyżkowały o 10—20 groszy na kg, zależnie od gatunku i pochodzenia kawy.

Na rynkach zagranicznych — w wielkich ośrodkach (portach) handlowych obroty tranzytowe w kawie średnie. Podaż większa od zapotrzebowania.

Herbata:

Na rynku angielskim tendencja mocniejsza. Ceny zwyżkowały o 1/2 d na lbs. Obroty tranzytowe bez zmiany.

Obroty w herbacie w kraju słabsze niż w poprzednim okresie. Import stał się nierentowny już nie tylko w transakcjach wiązanych (stare promesy są realizowane ze stratą), ale także z normalnych kontyngentów przywozowych.

Ceny kształtują się następująco za 1 kg towaru oclonego: Sumatra zł 11,70—12,30 zależnie od jakości, Cejlon zwykły zł 12,10—12,30 a Cejlon średni zł 12,40—13,00 za 1 kg zależnie od jakości.

Korzenie:

Na rynkach zagranicznych na pieprz czarny Lampong — tendencja mocniejsza. Jest to jednak bez znaczenia dla rynku polskiego, na którym zapasy pieprzu czarnego są bardzo duże i importerzy starają się sprzedawać ten artykuł z minimalnym zarobkiem, a bardzo często nawet po cenie kosztu własnego. Obroty utrzymują się na poprzednim poziomie. Dolna granica ceny spadła o 5 gr na kg (poprzednio uskuteczniano sprzedaż po 2,95—3,00 zł za 1 kg, a obecnie po 2,90—3,00 zł). Zbyt na pieprz biały słaby. Ceny spadły o 5—10 groszy na kg. Na cynamon i piment zapotrzebowanie bardzo małe. Ceny bez zmiany.

Owoce suszone:

Na śliwki amerykańskie tendencja w dalszym ciągu mocna. Podaż jest znacznie mniejsza od zapotrzebowania rynku. Ceny są utrzymane na wysokim poziomie i kształtują się za 1 kg towaru oclonego: za śliwki workowe zł 1,45—1,50 a za skrzynkowe zł 1,50—1,65 zależnie od wielkości śliwek. Na sułtanki zbyt średni. Ceny utrzymane na poprzednim poziomie. W innych owocach suszonych (koryntki, rodzynki itd.) zbyt i ceny słabsze niż w poprzednim okresie.

TRANSAKCJE NA GDYŃSKIM RYNKU OWOCOWO-KOLONIALNYM.

W czasie od 13 do 28 marca urządziły przedsiębiorstwa aukcyjne łącznie 8 przetargów, z których 5 przypada na Aukcje Owocowe i 3 na Bałtyckie Aukcje. Szczegółowy przebieg aukcyj przedstawia się następująco:

Aukcje Owocowe Sp. z o. o.

urządziły dnia 15 marca aukcję wystawiając:

10.450 skrz. pomarańcz pal., z czego sprzedano 10.450 skrz. w cenie 0,99—1,03 zł

710 kl. pomarańcz włoskich, z czego sprzedano 440 klat. w cenie 1,35—1,37 zł

978 skrz. cytryn włoskich, z czego sprzedano 978 skrz. w cenie 31,00—37,50 zł

20.000 kg śliwek kalif. w skrzynkach — sprzedano 20.000 kg w cenie 1,52—1,59 zł 1 kg

329 work. śliwek kalif. — sprzedano 329 work. w cenie 1,35—1,45 zł za 1 kg

40 skrz. orzechów franc. — sprzedano 40 skrz. w cenie 3,80 zł 1 kg

10 work. orzechów ziemnych — sprzedano — 10 work. w cenie 2,15 zł 1 kg

39 work. rodzynek z Cypru — sprzedadano 39 work. w cenie 1,55 zł 1 kg

250 skrz. daktyli franc. — sprzedano 50 skrz. w cenie 13,50 zł skrzynka

400 work. koryntek greckich — sprzedano 350 work. w cenie 1,18 zł 1 kg

200 work. rodzynek greckich — sprzedano 200 work. w cenie 1,55 zł 1 kg

Na aukcji dnia 17 marca wystawiono:

1.000 skrz. pomarańcz pal. — sprzedano 850 skrz. w cenie 0,90—1,02 zł 1 kg

1.050 klat. pomarańcz włosk. — sprzedano 1.050 klat. w cenie 1,30—1,35 zł 1 kg

1.150 skrz. pomarańcz hiszp. — sprzedano 1.150 skrz. w cenie 1,02—10,5 zł 1 kg

600 skrz. cytryn włoskich — sprzedano 600 skrz. w cenie 34—35 zł skrz.

125 skrz. sułtanek tureck. — sprzedano 25 skrz. w cenie 2,00 zł 1 kg

100 skrz. daktyli franc. — sprzedano 100 skrz. w cenie 13,50 zł skrz.

5 work. migdałów włosk. — sprzedano 5 work. w cenie 6,80 zł 1 kg.

W dniu 21 marca wystawiono na aukcję:

1.500 skrz. pomarańcz pal. — sprzedano 1.350 skrz. w cenie 0,90—1.00 zł 1 kg

724 klat. pomarańcz włosk. — sprzedano 724 klat. w cenie 1,33—1,34 zł 1 kg

100 skrz. daktyli franc. — wycofano

125 work. sułtanek tur. — sprzedano 30 work. w cenie 1,55 zł 1 kg

10 work. rodzynek greckich — sprzedano 10 work. w cenie 1,60 zł 1 kg

5 work. migdałów włoskich — sprzedano 5 work. w cenie 6,80 zł 1 kg.

Na aukcji dnia 28 marca wystawiono do przetargu:

1.270 skrz. pomarańcz pal. — sprzedano 550 skrz. w cenie 0,93 zł 1 kg

1.050 klat. pomarańcz włosk. — sprzedano 525 klat. w cenie 1,35 zł 1 kg.

Bałtyckie Aukcje Owocowe Sp. z o. o. urządziły dnia 15 marca aukcję, na której wystawiły:

1.450 klat. pomarańcz włosk. — sprzedano 1.450 klat. w cenie 1,36—1,37 zł 1 kg

Dnia 21 marca wystawiono do przetargu następujące artykuły:

1.474 klat. pomarańcz włosk. — sprzedano 1.474 klat. w cenie 1,29—1,33 zł 1 kg

650 skrz. pomarańcz pal. — sprzedano 100 skrz. w cenie 0,96 zł 1 kg

25 skrz. grapefruitów pal. — sprzedano 25 skrz. w cenie 33,00 zł skrz.

Na aukcji dnia 25 marca wystawiono:

925 klat. pomarańcz włosk. — sprzedano 715 klat. w cenie 1,28—1,29 zł 1 kg

650 skrz. pomarańcz pal. — sprzedano 650 skrz. w cenie 0,92—0,94 zł 1 kg

150 skrz. grapefruitów pal. — sprzedano 150 skrz. w cenie po 32 zł skrz.

279 work. fig greckich — sprzedano 279 work. w cenie po 1,16 zł 1 kg

475 work. śliwek kalif. — sprzedano 475 work. w cenie 1,45—1,47 zł 1 kg.

TRANSPORTY OWOCÓW I TOWARÓW KOLONIALNYCH.

Dnia 14 III nadszedł do Gdyni s/s „Tczew“ z ładunkiem 10.492 kg kawy.

s/s „Hel“ przywiózł dnia 15 marca do Gdyni 5.154 kg kawy, 17.600 kg orzechów ziemnych i 15.107 kg śliwek suszonych.

Jednocześnie ze statkiem „Hel“ zawinął do portu s/s „Chorzów“ z transportem 7.359 kg kawy, 7.273 kg herbaty, 25.866 kg masła kakaowego, 52.713 kg ziarna kakaowego, 9.048 kg pieprzu, 160 kg innych korzeni oraz 300 kg orzechów ziemnych.

Dnia 16 marca przywiózł s/s „Kościuszko“ 3.566 worków — 213.960 kg kawy dla importerów polskich oraz 1.227 worków — 73.620 kg kawy dla importerów gdańskich.

s/s „Finn“ nadszedł do Gdyni z transportem 4.320 skrzyń — 58.482 kg sułtanek z Izmiru, 196 worków — 5.340 kg fig z Izmiru oraz 137 worków — 9.160 kg orzechów z Istambułu. Wymienione partie nadeszły dla importerów polskich. Dla importerów gdańskich nadeszło: 198 worków — 2.772 kg sułtanek z Izmiru.

Dnia 19 marca przybył do Gdyni s/s „Vikingland“ z ładunkiem dla importerów polskich: 30.230 skrzyń pomarańcz i grapefruitów z Haify oraz 3.008 skrzyń — 114.304 kg z Tel-Aviv. Z Calamaty nadeszło 5.641 worków — 141.025 kg koryntek. Dla importerów gdańskich: z Haify nadeszło 443 skrzyń pomarańcz i grapefruitów wagi 16.492 kg z Calamaty i 1.293 skrzynek koryntek wagi 31.719 kg

Dnia 21 marca nadszedł z Londynu s/s „Lech“ z ładunkiem 15.194 kg herbaty oraz 10.024 kg kawy.

s/s „Śląsk“ zawinął do portu gdyńskiego dnia 22 marca i przywiózł 1.229 kg herbaty i 4.076 kg masła kakaowego.

Dnia 22 marca nadszedł do Gdyni s/s „Puck“ z transportem 2.483 kg herbaty,

23.734 kg kawy, 14.015 kg pieprzu, 29.871 kg ziarna kakaowego, 16.556 kg masła kakaowego i 2.128 kg różnych korzeni.

s/s „Ivernia" przywiózł dnia 25 marca z Palermo i Messyny 6.130 skrzyń cytryn i 50 worków migdałów, oraz z Catanii 56 worków migdałów i 58 bel liści bobkowych. Na statku tym nadszedł również transport sardynek z Lizbony w ilości 263 skrzynek.

Dnia 25 marca s/s „Aasne" przywiózł z Pireusu 200 bel — 20.270 kg liści bobkowych i z Istambułu 349 worków — 27.920 kg orzechów. Partie te nadeszły dla importerów polskich. Dla Gdańska nadeszło 62 worki — 4.960 kg orzechów z Istambułu.

Na m/s „Batory" nadszedł dnia 27 marca transport śliwek suszonych kalifornijskich w ilości 128.810 kg.

Dnia 28 marca s/s „Baltrover" przywiózł z Londynu 9.190 kg herbaty, 8.593 kg kawy. 1.694 kg pimentu oraz 1.010 kg migdałów.

s/s „Lewant" nadszedł do Gdyni dnia 29 marca z transportem 15.650 skrzyń 594.700 kg pomarańcz i grapefruitów palestyńskich oraz 88 worków rodzynek.

W tym dniu również zawinął do portu s/s „Bodil" z ładunkiem 12.500 skrzyń cytryn włoskich wagi ca 500 ton.

Dnia 30 marca nadszedł do Gdyni s/s „Gottland", którym nadeszło z Izmiru 3.300 skrzynek sułtanek i przejętych tranzytem przez port gdyński do Rygi 400 skrzynek sułtanek.

s/s „Bardaland" nadszedł do Gdyni dnia 31 marca z transportem 2.656 skrzynek — 61.337 kg sułtanek z Candii, 14.980 skrzyń pomarańcz i grapefruitów palestyńskich z Haify i Tel-Aviv wagi 569.240 kg oraz tranzytem do Rygi 2.550 skrzyń wagi 96.900 kg.

ZAPASY OWOCÓW POŁUDNIOWYCH NA SKŁADACH W PORCIE GDYŃSKIM.

Stan zapasów owoców południowych na dzień 26 marca w magazynach portowych w Gdyni przedstawiał się następująco:

7.319 skrzyń cytryn
50.469 skrzyń pomarańcz włoskich
5.712 skrzyń pomarańcz jaffskich
274 skrzyń pomarańcz hiszpańskich
4.310 skrzyń grapefruitów.

DODATKOWE POZWOLENIA PRZYWOZU NA WŁOSKIE POMARAŃCZE I MANDARYNKI.

Przy podziale sezonowego kontyngentu włoskiego na pomarańcze i mandarynki na okres od 15 XI 1937 r. do 31 III 1938 r. — po przeliczeniu przydziałów wartościowych — firmy otrzymały za małe przydziały wagowe.

W związku z powyższym izby przemysłowo-handlowe zostały upoważnione do powiększenia przydziałów wagowych przez wystawienie dodatkowych pozwoleń przywozu na różnicę wagi. Przydział ten odbywać się będzie na następujących warunkach:

1. Wartość towaru, sprowadzonego przez firmę na zasadzie pozwolenia zasadniczego i dodatkowego, musi być sprawdzona przez Izbę i powinna się mieścić w ramach wartości, wskazanej w zasadniczym pozwoleniu przywozu. Najniższe ceny, które mogą być brane w rachubę przy ustalaniu ogólnej ilości towaru, jaka może być sprowadzona w granicach przydziału wartościowego, są następujące:

pomarańcze 0,52 zł za kg, mandarynki 0,77 zł za kg, pomarańcze i mandarynki (łącznie) 0,65 zł za kg.

2. Termin pozwolenia dodatkowego jak pozwolenia pierwotnego — identyczny.

Dodatkowe przydziały mogą być wydane przez poszczególne izby p.-h. na wniosek importera. Przy wystawianiu dodatkowych pozwoleń na różnicę wagi w rubryce „wartość" umieszczona zostaje adnotacja: „łącznie z pozwoleniem Nr . . . . ." (numer pierwotnego pozwolenia przywozu).

POZWOLENIA NA PRZYWÓZ ZIARNA KAKAOWEGO.

Firmy przemysłowe, otrzymujące przydziały ziarna kakaowego z poz. t. c. 80 p. 1, mogą je sprowadzać za pośrednictwem firm handlowych, nie partycypujących w rozdziale kontyngentów na ziarno kakaowe. W związku z powyższym, firmy przemysłowe winny podawać Komitetowi Przywozowemu R. H. Z. w każdym poszczególnym wypadku, na którą firmę handlową ma być wystawione pozwolenie przywozu.

WEWNĘTRZNY RYNEK HURTOWY.

W omawianym przez nas wyżej okresie ceny pomarańcz ulegały ciągłym wahaniom, które przy pomarańczach palestyńskich należy przypisać w okresach zniżki cen zepsuciu towaru, jakiemu ostatnie transporty często ulegały. Mimo to jednak panuje na rynku tutejszym mocniejsza tendencja, a to ze względu na to, że są to jeden z ostatnich transportów pomarańcz palestyńskich. Zainteresowanie tym artykułem jest silne, nie dokonano jednak większych transakcyj, ponieważ nabywcy żądają od importerów bonifikaty za braki w skrzyniach.

Znacznie zwyżkowały ceny cytryn włoskich i w hurcie płacą obecnie za parę 70—72 złotych.

Pomarańcze palestyńskie są w cenie ca 1 zł za kg.

Grapefruity palestyńskie 33—34 zł skrzynia.

Pomarańcze włoskie ca 1,35 zł za 1 kg.

KRONIKA ZAGRANICZNA

SPADEK WYWOZU KAWY BRAZYLIJSKIEJ.

Dane statystyczne dotyczące obrotów w najpoważniejszych portach brazylijskich stwierdzają znaczny spadek morskich ładunków kawy. Załadowanie na okręty worków 60 kilowych przedstawiało się w ostatnim okresie następująco:

	1937	1936
Santos	7,6 mil. szt.	9,7 mil. szt.
Rio de Janeiro	1.9 „ „	2.2 „ „
Victoria	1,3 „ „	1,3 „ „
Paranagua	0,5 „ „	0,5 „ „
Angra dos Reis	0.7 „ „	0,4 „ „
Łącznie	12,0	14.1

co oznacza spadek o 14,9 pct.

SPADEK EKSPORTU AMERYKAŃSKICH OWOCÓW.

Jak podaje Ministerstwo Gospodarki Krajowej Stanów Zjednoczonych eksport świeżych jabłek spadł w ostatnim sezonie 1936/37 do 6.800.000 Bushells, co stanowi najmniejszą cyfrę wywozu, jaką od 15 lat notowały Stany Zjednoczone. Tak silny spadek eksportu znajduje uzasadnienie w wyjątkowo małych zbiorach tego artykułu w ostatnim sezonie w U. S. A., a w bardzo obfitych w całej Europie. Zwłaszcza eksport jabłek w skrzyniach uległ spadkowi. Najpoważniejszym odbiorcą jabłek jest Anglia, dalej Francja, Niemcy, Holandia i inne. Według przeprowadzonej statystyki eksport w sezonie 1936/37 wyniósł 9% całych zbiorów jabłek w U. S. A., podczas gdy w roku 1935/36 procent ten wynosił 11. Przeglądając statystykę innych owoców świeżych i suszonych, obserwujemy również w mniejszym lub w większym stopniu spadek eksportu. Jak już wyżej zaznaczyliśmy wpłynęły na to małe zbiory.

EKSPORT OWOCÓW CYTRUSOWYCH Z CYPRU.

Zaledwie od 15 lat datuje się eksport owoców cytrusowych z Cypru. Pierwsze ładunki kierowane były do Grecji i Egiptu na małych statkach i w życiu gospodarczym Cypru nie odegrały poważniejszej roli. Dopiero w ostatnich 6—7 lat eksport ten wchodzi na rynki środkowej i zachodniej Europy. W tym czasie gatunek i opakowanie owoców nie ustępują już palestyńskim. Do poważnych odbiorców owoców cypryjskich należą Anglia, Norwegia, Szwecja i Finlandia. Do drobnych odbiorców oprócz Holandii i Belgii należy Polska. Eksport łączny owoców cytrusowych w bieżącym sezonie, t. j. do maja br. obliczany jest na ca 300 tys. skrzyń pomarańcz, 45 tys. cytryn i ca 8 tys. grapefruitów. 85% eksportowanych pomarańcz reprezentuje typ oval, pozostałe 15 roond.

LONDYN — AUKCJE.

Notowania cen na aukcjach londyńskich w dniach 24 i 25 marca br.:

Pomarańcze			
jaffskie	120-tki	8,6— 8,9	Sh.
„	150-tki	9,0— 9,6	„
„	180-tki	10.0—11,6	„
„	240-tki	10.6—12,0	„
hiszpańskie	240-tki	10,6—15,3	„
		½ skrzyni	
Blood	300-tki	11.3—17.6	„
„	390-tki	12,0—17.6	„
„	504-rki	11.0—15,3	„
hiszpańskie	240-tki	11.0—19,0	„
Valencia	300-tki	10.6—19.6	„
„	390-tki	9,6—15,0	„
„	504-rki	9,0—12,6	„
Cytryny sycylijskie			
	300-tki	11,6—14.6	„
	360-tki	12,0—13,6	„
Grapefruity jaffskie			
	64-rki	8.6	„
	80-tki	8.0—11.0	„
	96-tki	9.0—10,9	„
	112-tki	9.0—11,3	„

Reklama
jest
dźwignią
handlu!